

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
факультет іноземних мов
кафедра англійської мови і літератури

Магістерська робота

на тему: ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ
ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ
ШКОЛИ

Студентки 6 курсу 612 групи

Напрямку підготовки 014 Середня освіта

6.020303 Англійська мова і література

та друга іноземна мова

Войт Анастасії Ярославівни

Науковий керівник к.ф.н., асист.

Батринчук З.Р.

Національна шкала

Кількість балів:

Оцінка: ECTS

Члени комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

Чернівці 2022

АНОТАЦІЯ

У роботі розглянуто вплив інформаційно-комунікаційних технологій на розвиток лексичної компетентності учнів початкової школи. Актуальність даної теми полягає в тому, що використання інтерактивних форм навчання набрало великої популярності, а сучасний урок мови неможливо уявити без їх застосування.

Перший розділ містить аналіз теоретичних відомостей про розвиток лексичної компетентності молодших школярів. Проаналізовано праці науковців, педагогів, психологів щодо даної теми. Досліджено значущість інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні лексичної компетентності. З'ясовано вікові особливості учнів початкової школи.

У другому розділі з'ясовано сутність та роль інформаційно-комунікаційних технологій, які сприяють формуванню лексичної компетентності на уроках англійської мови. Представлено програмні продукти, освітні платформи та веб-сайти, у підборі яких враховано вікові особливості молодших школярів та вимоги Державного стандарту початкової школи. Виокремлено переваги й недоліки використання інформаційно-комунікаційних технологій.

У третьому розділі описано проба навчання із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій на уроках англійської мови в початкових класах з метою розвитку лексичної компетентності учнів. Продемонстровано всі етапи, виокремлено найефективніші освітні платформи та дано рекомендації щодо їх впровадження на уроках. Представлено результати пробного навчання, додано графіки для їх порівняння. Проаналізовано вплив інформаційно-комунікаційних технологій на успішність засвоєння лексичного матеріалу молодшими школярами.

SUMMARY

The term paper depicts the impact of information and communication technologies on the development of lexical competence of primary school students.

The relevance of this topic is that the usage of interactive forms of teaching has become very popular, and a modern English lesson is impossible to imagine without them.

The first chapter contains an analysis of theoretical information about the development of lexical competence of primary school students. The works of scholars, teachers, and psychologists on this topic have been analyzed. The significance of information and communication technologies in the formation of lexical competence has been studied. The primary school students' aged-specific characteristics are mentioned.

The second chapter clarifies the essence and role of information and communication technologies that contribute to the development of lexical competence in English lessons. Software products, educational platforms and websites are presented. Age characteristics of young learners and the requirements of the State Standard of Primary School have been taken into account. The advantages and disadvantages of implementation of information and communication technologies have been outlined.

The third chapter describes the the implementation of action research with the use of information and communication technologies in English lessons in primary school in order to develop young learners' lexical competence. All stages are demonstrated, the most effective educational platforms are presented and recommendations for their implementation at different stages of the lesson are given. The results of the action research are presented, graphs are added for their comparison. The influence of information and communication technologies on the success of lexical material mastering by young learners is analyzed.

Зміст

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	9
1.0. Вступні зауваження.	9
1.1. Формування іншомовної лексичної компетентності в молодших школярів.	9
1.2. Вимоги Нової української школи до навчання іноземної мови в початковій школі.	15
1.3. Урахування вікових особливостей учнів початкової школи при навчанні іноземної мови.	17
ВИСНОВОК ДО І РОЗДІЛУ	20
РОЗДІЛ ІІ. ЗАСТОСУВАННЯ ІКТ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ З МЕТОЮ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	22
2.0. Вступні зауваження.	22
2.1. Сутність та зміст інформаційно-комунікаційних технологій.	22
2.2. Роль інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі.	23
2.3. Переваги та недоліки ІКТ на уроках англійської мови в початковій школі.	25
2.4. Використання програмних продуктів для формування іншомовної лексичної компетентності.	27
ВИСНОВОК ДО ІІ РОЗДІЛУ	31
РОЗДІЛ ІІІ. ПРАКТИЧНІ ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 4 КЛАСУ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	33
3.0. Вступні зауваження.	33
3.1. Методи наукового дослідження.	33
3.2. Методика впровадження інформаційно-комунікаційних технологій на уроках англійської мови.	34

3.3. Вплив використання інформаційно-комунікаційних технологій на результативність вивчення лексичного складу мови	36
ВИСНОВОК ДО III РОЗДІЛУ	49
ВИСНОВКИ	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	55
ДОДАТКИ.....	59

ВСТУП

У сучасному світі посилюються інтеграційні процеси України в європейську та світову спільноти, тому виникає потреба в людях, які досконало володіють англійською як мовою міжнародного спілкування. Кожен українець повинен усвідомлювати власну особливість та значення у світових процесах, легко встановлювати контакти та вести діалог із представниками інших культур.

Освітній процес неможливо уявити без впровадження інноваційних технологій, які сприяють формуванню в учнів умінь і навичок самостійно здобувати знання. Розробка успішних програм із підтримкою інформаційно-комунікаційних технологій є ключем до основоположних, широкомасштабних освітніх реформ.

Варто зазначити, що більшість дітей володіють комп'ютерними навичками ще в дошкільному віці, тому використання технічних засобів стало необхідністю. Для того щоб освіта змогла скористатися всіма перевагами Інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні, потрібно, щоб вчителі могли ефективно використовувати ці нові інструменти. З появою нових технологій професія педагога змінила акцент: у центрі уваги тепер не викладач, а учень.

Основним завданням освітніх закладів є навчити учнів знаходити та аналізувати інформацію, уміти її застосувати в житті. Науковці Гудирева О.М., Сороко Н. В., Троцько А. В., Фоміних Н. Ю. стверджують, що ІКТ сприяють розвитку інтелектуального потенціалу школярів, активізують пізнавальну діяльність, формують різнобічну особистість.

На жаль, зараз існує тенденція зниження інтересу учнів до навчальної діяльності, тому застосовувати застарілі, нецікаві форми роботи неефективно. З огляду на це важливим постає питання вибору методів і технологій, які б активізували діяльність учнів, максимально сприяли соціалізації, адаптували їх до умов сучасного життя.

Початкова школа – це перший освітній рівень, який закладає фундамент загальноосвітньої підготовки школярів. Перед учителями англійської мови стоїть важливе завдання – дати ґрунтовні знання, формувати нову модель світогляду учнів, підготувати школярів до комунікації на міжнаціональному рівні. Важливим етапом є вдосконалення лексичної компетентності дітей. Науковці Горбунова Н.В., Сіранчук Н. М., Смоліна С.В. вивчали методи ефективного засвоєння іншомовної лексики молодшими школярами.

Актуальність даної роботи полягає в тому, що використання інтерактивних форм навчання набрало великої популярності, а сучасний урок неможливо уявити без використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Мета роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці ефективності ІКТ на розвиток іншомовної лексичної компетентності учнів початкової школи.

Мета передбачає вирішення таких **завдань**:

1. Розглянути теоретичні аспекти формування лексичних навичок на уроках англійської мови за допомогою ІКТ.
2. Проаналізувати праці науковців із питань впливу інформаційно-комунікаційних технологій на ефективність засвоєння лексичних знань учнями початкової школи.
3. Довести ефективність використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку лексичної компетентності молодших школярів.
4. Дати характеристику різних програмних продуктів у процесі вивчення англійської мови.
5. Проаналізувати ефективність застосування ІКТ в процесі формування іншомовної лексичної компетентності учнів початкової школи.

Об'єкт дослідження: формування лексичної компетентності учнів 1-4 класів на уроках англійської мови.

Предмет дослідження: інформаційно-комунікаційні технології як засіб розвитку лексичної компетентності під час вивчення англійської мови учнями початкової школи.

Методи дослідження: теоретичні (аналіз науково-методичної літератури з теми; порівняння досвіду провідних педагогів, психологів); емпіричні (спостереження і дослідження; опис результатів; узагальнення).

Новизна роботи полягає в тому, що вперше була запропонована та перевірена методом пробного навчання методика вдосконалення лексичної компетентності учнів 4 класу з теми «Let's play».

Теоретичне значення роботи: проаналізовано праці науковців та доведено ефективність застосування інформаційно-комунікаційних технологій у вивченні англійської мови учнями початкової школи.

Практична доцільність дослідження полягає в можливості використання даних матеріалів під час проведення уроків англійської мови в початкових класах.

Особистий внесок: розроблено плани уроків, анкету «Визначення рівня зацікавленості учнів 4 класу у вивченні англійської мови», завдання для вхідного та вихідного контролю для перевірки рівня лексичної компетентності учнів 4 класу з теми «Let's play», завдання для проведення пробного навчання; підібрано найбільш зручні освітні платформи для вдосконалення лексичної компетентності молодших школярів.

Структура роботи включає вступ, три розділи, висновок, список використаної літератури, додатки.

Апробація: тези «Формування іншомовної лексичної компетентності учнів молодшої школи» для студентської конференції, стаття «Інформаційно-комунікаційні технології у формуванні іншомовної лексичної компетентності учнів» в науковому віснику «Магістерські студії».

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

1.0. Вступні зауваження.

У розділі I йдеться про необхідність розвитку лексичної компетентності в початковій школі. Проаналізовано праці науковців, педагогів, психологів щодо даної теми. А також досліджено вимоги Державного стандарту початкової школи.

1.1. Формування іншомовної лексичної компетентності в молодших школярів.

Методика викладання англійської мови постійно вдосконалюється, саме тому останнім часом педагоги впроваджують інноваційні технології, зокрема інформаційно-комунікаційні. Згідно з Державним стандартом початкової загальної освіти, велика увага приділяється формуванню іншомовної лексичної компетентності молодших школярів. Виникає потреба у використанні інформаційно-комунікаційних технологій для кращого засвоєння словникового складу мови [25].

Значних реформ в останні роки зазнала в Україні початкова освіта. Основні зміни полягали в переході до компетентнісного напрямку навчання молодших школярів. Він направлений на розвиток та формування компетентностей, що є ключовими для сучасного освітнього процесу. Одне з найважливіших місць у ньому посідає саме іноземна мова, зокрема англійська. Вона відіграє роль не тільки базового предмету в початковій школі, а й ще є засобом комунікації у світі технологій і науки. Важливим є те, що саме вчитель ще у 1-4 класах повинен надихнути дітей на вивчення англійської мови та донести дітям важливість високого рівня володіння нею.

«Компетентність – це володіння компетенцією, що виявляється в поєднанні знань, умінь, навичок, досвіду і особистісних властивостей, які

обумовлюють здатність і готовність розв'язувати проблеми і завдання, що виникають в реальних життєвих ситуаціях» [5;27].

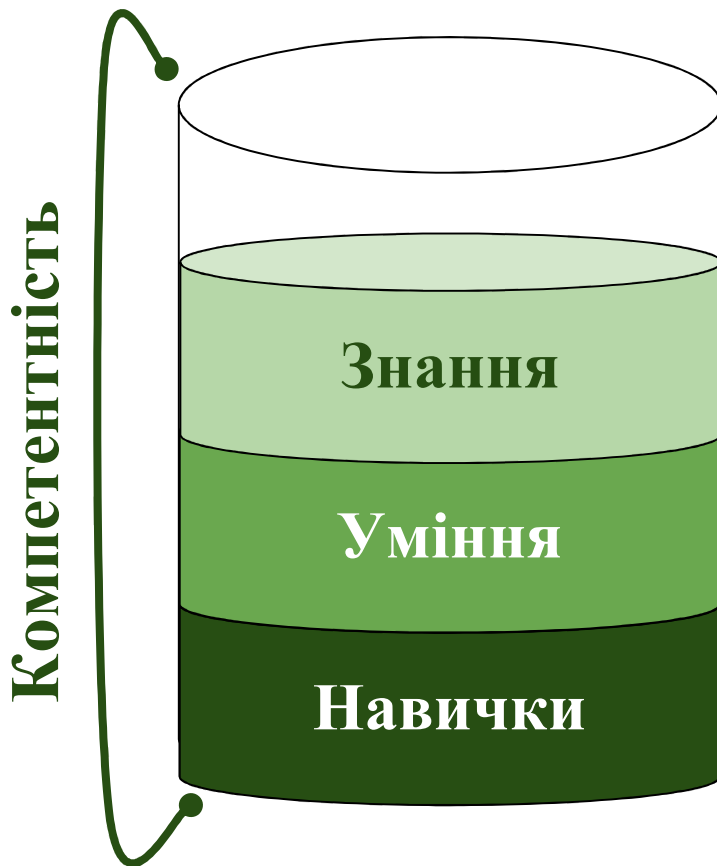

Рис.1.1 Схематичне позначення поняття компетентність

Відповідно до навчальної програми для загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів для 1 – 4 класів, у початковій школі вчитель повинен закласти основу для розвитку лексичної компетентності учнів, тобто «здатність учня до когнітивної, практичної, мотиваційної, рефлексивно-поведінкової лексичної діяльності з опорою на наявність певного запасу слів у межах вікового періоду, адекватне використання лексем, доречне вживання образних висловів, фразеологічних зворотів» [10;7].

Іншомовна лексична компетентність, за визначенням Балла Г.О., – це певний запас лексичних одиниць, уміння доречно їх вживати відповідно до мовленнєвої ситуації, правильно вимовляти й писати, сприймати на слух [1;12].

Смоліна С.В. вважає, що лексична компетентність включає в себе лексичні навички, знання і загальну мовну здатність їх використання в усіх

видах мовленнєвої діяльності. Лексичними навичками називають навички «інтуїтивно-правильного розуміння і вживання іншомовної лексики на основі мовленнєвих лексичних зв'язків між слухомовленнєвомоторною і графічною формами слова та його значенням, а також зв'язків між словами».

Існують такі види лексичних навичок:

- 1) рецептивні (сприймання й розуміння лексичних одиниць в усному та писемному мовленні);
- 2) репродуктивні (використання лексичних одиниць в усному чи писемному мовленні) [24].

Ні для кого з педагогів не секрет, що формування як рецептивних так і репродуктивних лексичних навичок учнів базується на їх вікових особливостях та інтересах. У молодшій школі саме тому й використовують навчальні ігри, пов'язані з лексичною темою, роботу в групах чи парах і звісно ж інформаційно-комунікаційні технології.

На думку науковця Горбунова Н. лексична компетентність – «здатність миттєво викликати з тривалої пам'яті еталон слова залежно від конкретного мовленнєвого завдання та включати це слово в мовленнєвий ланцюг» [21;87].

Хочеться зазначити, що згідно з Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти, лексична компетентність - це «знання і здатність використовувати мовний словниковий запас» [20;273].

Також це питання досліджувала й Сіранчук Н., яка впевнена, що поняття «лексична компетентність молодшого школяра» набагато ширше ніж поняття «знання», «уміння» та «навички» з лексики. Вона стверджує, що цей термін «поєднує у собі гнучкість мислення, її здатність долати стереотипи та передбачати мовленнєві ситуації. Лексична компетентність є однією з різнопланових якостей особистості, яка дає змогу свідомо здійснювати комунікативно-творчу діяльність та розвивати загальний рівень культури власного мовлення» [14;6].

Лексична компетентність учня початкової школи включає в себе здатність дитини (відповідно до її вікових особливостей) до мотиваційної,

когнітивної, практичної та рефлексивної поведінки. Характерним і є доречне використання слів, фраз, сталих виразів молодшим школярем у висловленні своєї точки зору.

Мотиваційна лексична діяльність учня містить три, пов'язані між собою групи діяльностей:

– Безпосередньо-спонукальна мотиваційна діяльність.

Основою для неї є емоційний стан школяра. На що впливає цікавість лексичного матеріалу, форма подання, ставлення вчителя до дитини та до предмету, наявність приємних слів похвали від педагога та батьків, чи навпаки страх отримати засудження, негативний коментар від однокласників. Варто пам'ятати, що головним для вчителя є створити позитивну атмосферу в класі, де всім дітям хочеться активно працювати.

– Перспективно-спонукальна мотиваційна діяльність

Вона базується на усвідомленні молодшим школярем важливості вивчення лексичного матеріалу англійської мови. Учням потрібно закласти розуміння того, що від уміння вдало комунікувати з іншими людьми, а особливо іноземцями, може залежати їх подальший вибір професії, місце проживання та навіть рівень доходу. Адже саме досконало володіючи англійською мовою можна знайти високооплачувану роботу, можливість навчатися чи проходити практику за кордоном.

– Інтелектуально-спонукальна мотиваційна діяльність

Основою для неї є внутрішній інтерес школярів до вивчення нового, пізнання іноземної культури, допитливість, бажання бути всебічно розвиненою особистістю. Для цього вчителю потрібно виховувати в дітей любов до навчання.

Що ж стосується когнітивної лексичної діяльності молодших школярів, то тут варто зазначити, що вона спрямована саме на вивчення та запам'ятовування нових невідомих лексем, розширення словникового запасу учня, збагачення мовлення синонімами, вміння аналізувати контекст та підібрати правильне значення того чи іншого багатозначного слова. Крім

засвоєння слів важливим є і вміння правильно використати їх в реченні та доречно застосувати в усному мовленні. Особливу увагу варто звернути на сполучуваність фраз і коректність інтегрування лексем на практиці. Учителю варто зосередитися не тільки на кількості вивчених слів, а й на правильності їх вимови, наголошенні та написанні.

Практична лексична діяльність учня початкової школи направлена на запам'ятовування якомога більше лексичного матеріалу, відтінків значень, емоційного забарвлення їх в контексті. Важливим є навчити дітей ще й активно використовувати свої знання, швидко будувати речення, коректно підібрати слова в певному контексті, а найголовніше не боятися висловлювати свої думки.

Рефлексивна лексична діяльність учні 1-4 класів сконцентрована на аналізі власного мовлення, виправлення своїх помилок та покращенні мовленнєвих навичок. Молодшим школярам важливо навчитися самостійно знаходити помилки у своїх роботах, чи роботах однокласників. Необхідно навчити дитину критично аналізувати власний прогрес, працювати над удосконаленням умінь та справедливо оцінювати свій рівень знань.

Поведінкова лексична діяльність дітей молодшого шкільного віку фокусується на активній імплементації власного словникового запасу в усному чи письмовому мовленні. Учні повинні навчитися передбачати мовленнєві ситуації, долати бар'єри у спілкуванні іноземною мовою [15;153].

Можемо зробити висновок, що поняття лексичної компетентності молодшого школяра є ширшим, ніж лексичні знання, вміння чи навички, бо включає ще й людську мотивацію, її цінності, цілі, гнучкість мислення та здатність до аналізу мовленнєвої ситуації. Саме формування цієї компетентності здатне позитивно впливати на загальний розвиток дитини, її творче мислення, уяву. Лексичне багатство мови школяра вказує на рівень сформованості компетентності.

Виокремлюють активний і пасивний лексичний мінімум. Лексичний мінімум, яким учні користуються в усній і письмовій формі для вираження

думок, називається активним. Пасивний лексичний мінімум – це слова, які учні розуміють під час сприймання думок інших в усній і письмовій формі.

Учені стверджують, що на кінець четвертого року навчання словниковий запас школярів повинен становити приблизно 1000 слів. Розрізняють такі його типи:

- словниковий запас читання (кількість лексичних одиниць, які учень розрізняє читаючи);
- словниковий запас слухання (слова, які дитина сприймає на слух і розуміє їх значення);
- письмовий словниковий запас (ЛЮ, що школяр здатен застосувати на письмі);

усний словниковий запас (слова, які учень може правильно вжити в усному мовленні) [10;23].

Лексичний склад англійської мови надзвичайно великий. Англійська мова налічує один мільйон чотири тисячі дев'ятсот десять слів, щодня кількість слів збільшується на чотирнадцять одиниць. Це і робить вивчення лексики складним, навіть людина, для якої це рідна мова, не може досягнути його. Щоб мати успіх в опануванні мови, потрібно обмежувати обсяг лексичного матеріалу, вибирати найбільш поширені теми та керуватися віковими особливостями.

Досліджуючи вивчення лексики англійської мови науковці, виділили такі етапи:

- 1) отримання уявлення про графічну й звукову форму слова, його значення;
- 2) застосування лексичних одиниць у певному контексті;
- 3) створення вербально-семантичних зв'язків;
- 4) вживання лексичних одиниць для вирішення комунікативних завдань.

Під час підбору лексичного матеріалу для молодших школярів необхідно враховувати, що всі слова, які вивчаються на даному етапі, повинні означати

поняття, добре відомі дитині рідною мовою, а також мати часте вживання в мові й велику сполучуваність один з одним.

Загальновідомий факт, що діти молодшого віку найкраще засвоюють слова, що позначають конкретні предмети, які можна побачити чи помацати руками, і дієслова, що означають рух і дії.

Отже, формування лексичної компетентності поза межами англійської мови – дуже складний процес. Головною метою вчителя є створення для школярів мовного середовища на уроці й використання при цьому різних форм роботи. Засобом реалізації цього завдання можуть служити інформаційно-комунікаційні технології. Вони сприяють вмотивованості мовної діяльності та індивідуалізації навчання.

1.2. Вимоги Нової української школи до навчання іноземної мови в початковій школі.

Сучасний світ надзвичайно складний, адже щодня людина отримує багато інформації, і лише частина її корисна для життя. Актуальним сьогодні є не просто запам'ятовування почутого й побаченого, а опанування компетентностями, що знадобляться в майбутньому. В інструктивно-методичних рекомендаціях щодо вивчення в закладах загальної середньої освіти навчальних предметів зазначається, що освітній зміст і методи навчання повинні бути ближчими до практичного застосування: менше теорії – більше практики [27].

За словами Савченко О.Я., спілкування іноземними мовами передбачає «можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування, реалізується через предметні компетентності» [11;48].

Вивчення англійської мови в початковій школі – це важливий етап засвоєння мови. Савченко переконана, що « в цей період закладаються психолінгвістичні основи іншомовної лексичної компетенції, які необхідні для подальшого розвитку й удосконалення, формуються фонетичні, лексичні,

граматичні та орфографічні навички, а також уміння в аудіюванні, говорінні, читанні й письмі» [11;50].

Молодших школярів важливо зацікавити вивченням іноземної мови, викликати в них позитивне ставлення до предмета, вмотивувати необхідність і значущість володіння іноземною мовою як неповторним засобом міжкультурного спілкування. Саме це і є ключовими ідеями Нової української школи, концепція якої вперше з'явилася у 2017 році. Реформа НУШ була спрямована на оновлення змісту навчання, тобто процес отримання знань повинен містити розвиток критичного мислення, творчих здібностей учнів. Усі залучені для цього навчальні засоби повинні сприяти вихованню в учнів комунікативних потреб у пізнанні інших країн і народів, у пошуку друзів не тільки для спілкування, а й для вирішення найтиповіших проблем їхньої життєдіяльності [10;18].

Відповідно до Державного стандарту початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти [28].

У статті «Вивчення англійської мови в умовах Нової української школи» Гуменюк І.Б. стверджує, що на кінець 2-го класу учні загальноосвітніх навчальних закладів досягають рівня Pre-A1, на кінець 4-го класу – рівня A1[22].

На етапі першого циклу навчання (1-2 класи) учням не дають домашніх завдань і не оцінюють балами. Першочергове завдання вчителя – викликати інтерес до предмета й спонукати дитину до вивчення іноземної мови. Педагог зобов'язаний продумати так урок, щоб він був не тільки змістовним, а й захоплюючим. Ефективними прийомами є навчальна гра та інформаційно-комунікаційні технології.

Учні повинні також стати активними учасниками навчального процесу, відчувати свою значимість і на кожному уроці переживати «ситуацію успіху».

Вирішення таких проблем першочергово залежить від особистості педагога, який «має бути і вчителем, і актором, і диригентом. Справжній педагог, на думку Савченко О.Я., знаходиться у постійному творчому пориві оптимізації як професійного, так і особистісного потенціалу, оскільки педагогічна майстерність – це своєрідний сплав особистої культури, знань і світогляду» [12;8].

Отже, Концепція Нової української школи, Державний стандарт початкової школи спрямовані на оновлення освітнього процесу, якісне навчально-методичне забезпечення, створення комфортного середовища для учнів. У центрі навчальної діяльності – дитина, яка виховується відповідно до компетентнісного підходу. Вивчення іноземної мови базується не тільки на засвоєнню лінгвістичних знань, а й на формуванні загальнонавчальних умінь, толерантності та культури.

1.3. Урахування вікових особливостей учнів початкової школи при навчанні іноземної мови.

Відомо, що вік людини впливає на результати вивчення іноземної мови. Діти досягають більшого успіху, ніж дорослі, адже вони більш допитливі, піддаються навчанню, легко можуть оволодіти будь-якою інформацією. Незважаючи на це їхні можливості обмежені віковими та психофізичними особливостями. У віці шести років дитина виходить за межі сім'ї й починає системне навчання. Нові знання допомагають самоствердитися та отримати статус серед однолітків.

Молодші школярі мають певні особливості у вивченні іноземних мов. Вони здатні зрозуміти суть історії чи речення, не знаючи значення та перекладу окремих слів. Саме тому їм легше сприймати іншомовну лексику, ніж підліткам та дорослим.

Діти цього віку зазвичай засвоюють інформацію опосередковано, тобто з того, що їх оточує, але слабо сфокусовані на конкретному. Як стверджують іноземний науковець Дж. Герд, учителі мають усвідомлювати, що

варто приділяти увагу не вивченню правил, а розумінню явищ та процесів [29; 74].

Ще однією особливістю молодших школярів є те, що вони краще оволодівають новими знаннями не через пояснення вчителя, а через зорове, слухове та тактильне сприйняття. Педагогу важливо пам'ятати, що використання наочних засобів навчання та впровадження ІКТ на уроці англійської мови здатне покращити якість навчання.

Учні початкових класів потребують індивідуальної уваги та схвалення вчителя, який є більшим авторитетом для них, ніж батьки. Слід знаходити позитивні риси в кожній дитині та наголошувати на них.

Молодші школярі люблять розказувати про себе, сім'ю, друзів та вподобання, тому активно беруть участь у тих завданнях, які пов'язані з їхнім життєвим досвідом. Учитель повинен підбирати такі види роботи, які б могли заохотити дітей до вивчення іноземної мови.

Увага та сконцентрованість учнів цього віку недовготривала (від 5 до 10 хвилин). Саме тому педагог змушений постійно змінювати завдання для того, щоб школярі не втратили інтерес до теми, над якою працюють.

Важливою властивістю дітей є здатність швидко ставати компетентними в мовних навичках під час навчального процесу. Проте вони також швидко й забувають іноземну мову, якщо не мають постійної практики використання її на заняттях або в повсякденному житті.

«Найефективнішим способом засвоєння знань молодшими школярами є вивчення іноземної мови через рухову діяльність та гру, - стверджує Орлова Н. - Тому на кожному уроці потрібно використовувати такі завдання, які активізують навчальний процес та заохочують учнів» [8;149].

Савченко О. переконана, що саме у молодшому шкільному віці формується база для успішного навчання дитини у майбутньому та для розвитку його особистих якостей. Найважливішим фактором тут є діяльність вчителя та вміння правильно підібрати методикку викладання. Не меншу роль відіграє й підготовка вчителя, його риси характеру, рівень знань та вміння

вирішувати проблеми. Адже саме на цьому етапі формуються ключові знання, на основі яких школяр зможе розвиватися й надалі [9;368].

Знання вікових особливостей учнів 1-4 класів, методики та неодмінно вміння користуватися комп'ютером є необхідними для проведення ефективного уроку з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Важливо не забувати, що у цьому віці провідною діяльністю молодших школярів є саме граю. Тільки за умови імплементації цього виду діяльності можна дійсно досягти бажаних результатів. Крім того, це спосіб викликати у дітей позитивні емоції, налаштувати їх на навчальний процес та розвинути любов до навчання, пізнання чогось нового.

Діти у 1-4 класі із задоволенням виконують завдання на комп'ютері у формі гри. Розвиток лексичної компетентності в такий спосіб є можливим лише за умови вдалого підбору матеріалів чи розробки відповідних завдань вчителем.

Шатько В. стверджує, що «заняття з комп'ютерною технікою дозволяють розвинути в учнів певні риси та здібності. Вони краще розрізняють складні просторові фігури, ніж їх однолітки. Проте учні, які інтенсивно використовують інформаційні технології, менше цікавляться гуманітарними науками, менше читають, більше дивляться телевизор» [19;21].

На думку Сарієнко В. у таких випадках можуть порушитися психологічних принципів взаємодії молодших школярів з комп'ютером:

- надмірна допомога (в такому випадку зменшується самостійна діяльність учня і він не прагне власними зусиллями знайти рішення певної проблеми);

- недостатня допомога (така ситуація може трапитися в результаті неточних і занадто загальних інструкцій вчителя, які діти не можуть виконати на практиці);

- надмірність допоміжного діалогу (інколи перенасичення уроку додатковими матеріалами можуть відволікати молодшого школяра та заважати сконцентруватися);

- збої комп'ютера (можуть виникати помилки в роботі програми, сайту чи самого компютера);

- недостатня вмотивованість допомоги;

- надмірна категоричність (це може спричинити негативну реакцію учнів та позбавити бажання працювати з комп'ютером) [13;40].

Надзвичайно актуальними уроки із впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій є саме в початковій школі. Адже завдяки такому підходу в дітей є доступ не тільки до візуальної, а ще й звукової наочності. Бісовецька Л.А. впевнена, що «дитина мислить формами, фарбами, звуками, відчуттями взагалі». За словами дослідниці, молодші школярі мають наочно-образне мислення. Зважаючи на це потрібно організувати їх навчальний процес, використовуючи багато якісного ілюстративного матеріалу. Не менш важливим є залучення учнів у процесі вивчення не тільки зір, а й слух, емоції, уяву. Застосування ІКТ на уроках у 1-4 класах допомагає перейти від пояснювально-ілюстрованого навчання до діяльнісного. [2;2].

Таким чином, викладаючи іноземну мову, учителям потрібно запобігати проблемам, реагувати на них вчасно та діяти відповідно до вікових особливостей учнів. Варто знати фізіологічні та когнітивні аспекти розвитку дітей не тільки для того, щоб пристосуватися до них, а й для ефективності навчального процесу.

ВИСНОВОК ДО I РОЗДІЛУ

У ХХІ столітті пріоритетним напрямком засвоєння іноземних мов, зокрема англійської, є формування лексичної компетентності за допомогою інноваційних технологій. Багатий словниковий запас, уміння використовувати його в усному й писемному мовленні є фундаментом становлення грамотної особистості.

Виділяють активний лексичний мінімум (яким учні користуються в усній і письмовій формі для вираження думок) та пасивний (слова, які школярі розуміють під час сприймання думок інших в усній і письмовій формі).

Закласти основу для розвитку лексичної компетентності учнів повинен учитель початкових класів. У молодших школярів формування рецептивних та репродуктивних лексичних навичок відбувається відповідно до вікових особливостей та інтересів. Щоб мати успіх в опануванні мови, потрібно обмежувати обсяг лексичного матеріалу, вибирати найбільш поширені теми та керуватися віковими особливостями. Педагоги повинні усвідомлювати, що слід приділяти більшу увагу не вивченню правил, а розумінню явищ та процесів, бо діти молодшого віку засвоюють інформацію опосередковано й погано зосереджуються на конкретному.

Згідно з Концепцією Нової української школи, Державним стандартом початкової школи учні повинні стати активними учасниками навчального процесу, відчувати свою значимість і на кожному уроці переживати «ситуацію успіху». Молодших школярів важливо зацікавити вивченням іноземної мови, викликати в них позитивне ставлення до предмета, мотивувати до навчальної діяльності. Ефективними методами є групова робота, лексичні ігри, візуальна наочність, а також ІКТ.

РОЗДІЛ II. ЗАСТОСУВАННЯ ІКТ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ З МЕТОЮ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

2.0. Вступні зауваження.

У II розділі з'ясовано роль ІКТ, які сприяють формуванню лексичної компетентності на уроках англійської мови в початковій школі. Представлено різні програмні продукти та веб-сайти, у підборі яких враховано вікові особливості молодших школярів. Досліджено значущість інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні лексичної компетентності. Виокремлено переваги й недоліки цього виду навчальної діяльності.

2.1. Сутність та зміст інформаційно-комунікаційних технологій.

Сучасний період розвитку суспільства характеризується вагомим впливом інформаційно-комунікаційних технологій на різні сфери людського життя, тому комп'ютеризація освіти стала невід'ємною та важливою частиною. На даний час інформаційне середовище – засіб ефективної взаємодії учасників освітнього процесу: учнів, педагогів, батьків. Нова система освіти України передбачає суттєві зміни в навчальному процесі, які пов'язані з гармонійним входженням дитини у світ технологій.

Відомо, що кожен учень по-різному сприймає нові знання, тому учителям потрібно знайти індивідуальний підхід до дитини. Сьогодні, у час новітніх технологій, педагоги отримали можливість подавати інформацію, застосовуючи комп'ютерні мережі й онлайн-засоби. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроці дозволяє зробити процес навчання диференційованим, індивідуальним та мобільним.

ІКТ, на думку Фоміних Н.Ю., можна визначити як «сукупність різноманітних технологічних інструментів і ресурсів, які використовуються для забезпечення процесу комунікації та створення, поширення, збереження та управління інформацією» [18;397].

Часто поняття «інформаційно-комунікаційні технології» та «інформаційні технології» ототожнюють, проте ІКТ має більш широке значення. Воно включає ІТ, а також телекомунікації, усі види аудіо- й відеообробки, медіа-трансляції, мережеві функції управління.

Упровадженням інформаційних технологій в освітній процес займалися такі науковці: Гудирева О.М., Сороко Н. В., Троцько А. В., Фоміних Н. Ю.

Відповідно до методичного призначення розрізняють такі засоби ІКТ:

- 1) навчальні – повідомляють інформацію, формують знання, уміння й навички;
- 2) демонстраційні – візуалізують об'єкти з метою їх дослідження;
- 3) тренувальні – призначені для закріплення та повторення вивченого матеріалу;
- 4) інформаційно-пошукові та довідкові – повідомляють інформацію, формують уміння її синтезувати [28].

Таким чином, можна зробити висновок, що термін «інформаційно-комунікаційні технології» уживається на позначення інструментів, навчальних сайтів, сервісів, програм, платформ і навіть ігор та відео. Вони використовуються в різних цілях: презентувати матеріал, тренувати отримані навички, вивчати нові лексичні одиниці чи знайти необхідну інформацію.

Отже, різні інформаційно-комунікаційні технології можна застосовувати відповідно до мети та етапу уроку.

2.2. Роль інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі.

У даний час роль інформаційних та комунікаційних технологій (ІКТ), особливо Інтернету, у сфері освіти відіграє важливу роль, особливо в процесі розширення можливостей урізноманітнення навчальної діяльності. Не секрет, що це є найефективнішим способом підвищення знань та мотивації молодших школярів.

Дослідники стверджують, що використання інформаційно-комунікаційних технологій вже змінює зміст освіти. Завдяки ІКТ діти краще сприймають та засвоюють нову інформацію, у них стрімко зростає зацікавленість до пізнання. Варто зазначити, що зростає й індивідуалізація навчання, розвиваються творчі здібності школярі.

Види робіт, що стомлюють дітей скорочуються, а застосування різних аудіовізуальних засобів, наприклад, музики, відео, анімації, тільки збільшує учнівський інтерес. Навіть подача матеріалу стає динамічною. Виконуючи завдання з телефонів чи комп'ютерів учні мають змогу працювати самостійно та адекватно оцінювати свої знання [23;8].

Згідно з Державним стандартом початкової освіти, у навчальному процесі ІКТ виконують такі функції:

- навчальну (заохочують до сприймання нової інформації, розвивають навички володіння сучасними інноваційними технологіями);
- технічну (автоматизують навчальний процес, дозволяють працювати з текстом, графічним, звуковим та відеодокументом);
- пізнавальну (стимулюють інтерес учнів, дають можливість самостійно аналізувати та шукати інформацію);
- творчу (спонукають приймати оригінальні рішення);
- соціальну (адаптують дітей до сучасних умов у суспільстві) [28].

Дослідження іноземного науковця Мікре Фісеа показують, що молодші школярі, які вчилися читати по відеоуроках, освоїли це вміння значно швидше, а учні, які використовували комп'ютер для написання творів замість традиційного зошита, отримали вищі бали [30].

У сучасних реаліях дистанційної освіти інформаційно-комунікаційні технології стали невід'ємним компонентом викладання не тільки англійської мови, а й усіх дисциплін. Учителі мають змогу проводити відеозустрічі, конференції в Zoom чи GoogleMeet, що сприяє активному спілкуванню з учнями. За допомогою онлайн-класів педагоги пропонують школярам різні

види завдань, додають новий матеріал, створюють опитування та діляться відео чи аудіозаписом.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій (комп'ютерів, смартфонів, планшетів) забезпечує зворотний зв'язок між педагогом та учнем. Таким чином, діти засвоюють нові знання, закріплюють їх, а також самостійно знаходять інформацію, розвивають критичне мислення та творчі здібності. Молодші школярі тренують увагу, пам'ять, мислення, уяву та мовлення.

Інноваційні технології дають можливість дітям 1 – 4 класів учитися через онлайн-ігри, найефективніший засіб засвоєння знань, адже вони є провідною діяльністю в цьому віці. Крім того, створюють позитивний емоційний фон уроку та підвищують мотивацію школярів.

Оскільки інформаційно-комунікаційні технології є зручним способом для обробки інформації, нове покоління повинно стати компетентним у їх використанні, набути необхідних навичок. Школа – це місце, де учні можуть отримати ці знання, тому інноваційні технології стали невід'ємним інструментом на всіх рівнях освітньої діяльності.

2.3. Переваги та недоліки ІКТ на уроках англійської мови в початковій школі.

Згідно з дослідженнями, проведеними вченими, розширюються функції комп'ютера в освітньому процесі. Тепер його використовують не тільки для трансляції інформації, а й як засіб створення інтерактивних завдань, контролю знань та аналізу учнівського прогресу. Крім того, ІКТ заливаються джерелом пошуку автентичних матеріалів та засобом комунікації. [16].

Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках англійської мови робить процес навчання цікавим, різноманітним та сприяє кращому засвоєнню знань. Саме тому можна виділити такі переваги:

- підвищення мотивації до вивчення нових тем;
- індивідуалізація та диференціація навчання;
- збільшення обсягу виконаних завдань під час уроку;
- застосування ігрових методів;

- отримання задоволення від процесу засвоєння знань.

Застосування ІКТ у роботі педагога також має «позитивне значення:

- підвищення комп'ютерної грамотності учителя;
- можливість отримання сучасної інформації;
- оновлення дидактичного матеріалу;
- обмін досвідом із колегами на онлайн-семінарах, конференціях, вебінарах;
- популяризація своїх напрацювань;
- полегшення оцінювання знань учнів та отримання об'єктивної картини рівня засвоєння матеріалу» [25].

Для впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальну діяльність учителям необхідно бути комп'ютерно грамотними, тобто володіти системою понять, уявлень, знань, умінь і навичок.

Проте, згідно з інструктивно-методичними рекомендаціями щодо вивчення в закладах загальної середньої освіти навчальних предметів та організації освітнього процесу використання інформаційно-комунікаційних технологій має й певні недоліки:

- процес підготовки вчителя до уроку із застосування ІКТ займає багато часу;
- обмежена кількість комп'ютерів у навчальних закладах;
- інтенсивне використання технічних засобів шкідливо впливає на зір учнів та вчителів;
- недостатня комп'ютерна грамотність деяких педагогів;
- інколи учні відволікаються на перевірку характеристик ПК чи гри;
- перехід від традиційних форм роботи до завдань із застосуванням комп'ютерних технологій займає певний час на уроці [25].

Гарбич-Мошора О стверджує, що «основні недоліки комп'ютерних навчальних систем найчастіше пов'язані з недоліками програмного забезпечення навчального призначення, побудованого без врахування дидактичних принципів, неповнотою реалізації потенційних можливостей

використання комп'ютера, власне недоліками комп'ютера як технічної системи» [4;68].

Варто пам'ятати, що оцінювати переваги й недоліки варто кожного програмного продукту окремо, а не поняття ІКТ в загальному. Адже мінуси, що є одних ресурсів, не притаманні іншим і навпаки. Крім того різні навчальні системи можуть встановлювати ті чи інші обмеження, що не є недоліком [3;73].

Науковці та педагоги стверджують, що необхідно поєднувати традиційні та інформаційно-комунікаційні засоби навчання. О.Гудирева вважає: ІКТ – «...новий вимір у просторі навчання. Це необхідний помічник учителя, інструмент для досягнення ним педагогічних цілей, але не панацея від усього традиційного. Комп'ютер ні в якому разі не замінить живого спілкування з учителем, впливу особистості вчителя. Комп'ютер – це знаряддя, яке покращує роботу вчителя, але спочатку вчителю треба докласти чимало зусиль для опанування знаряддям, необхідно творчо проводити підбір матеріалу до уроків, переглянути методику викладання з погляду застосування ІКТ на уроці»[6;27].

Отже, для того щоб створити баланс, варто впроваджувати інформаційно-комунікаційні технології та поєднувати їх із традиційними формами навчання. Саме завдяки цьому методу можна уникнути негативного впливу надмірного використання гаджетів.

2.4. Використання програмних продуктів для формування іншомовної лексичної компетентності.

Сьогодні інтенсивно впроваджують нові інформаційно-комунікаційні технології в процес викладання англійської мови в школі, зокрема широко використовують Інтернет-ресурси, а саме: YouTube-канали, навчальні комп'ютерні програми та мобільні додатки.

Учитель іноземної мови може самостійно розробляти завдання за допомогою ІКТ і впроваджувати їх у процес навчання або використовувати готові продукти. Спочатку педагог ознайомлюється з різними програмними середовищами – Word, Excel, PowerPoint, FrontPage, Adobe Photoshop, а також

працює зі звуком, відеокліпами. Згодом використовує їх та створює власні, які відповідають цілям уроку.

Троцько А.В. радить під час підготовки до уроку використовувати такі програмні продукти:

- 1) інформаційно-довідкові матеріали (онлайн-енциклопедії, довідники, словники, журнали, газети);
- 2) електронні книги для читання;
- 3) фільми на DVD;
- 4) бібліотеки електронної наочної допомоги й бази даних;
- 5) методичні матеріали на електронних носіях (розробки уроків, методичні рекомендації з навчання аспектів мови й видів мовної діяльності, тести);
- 6) Інтернет-ресурси;
- 7) комбіновані електронні засоби навчання (навчальні програми, електронні підручники, збірки вправ і розвивальних ігор);
- 8) навчально-методичні програмні засоби для супроводу уроків іноземної мови (демонстраційні матеріали, презентації, проєкти, комп'ютерні розробки уроків) [17;72].

Якщо говорити про формування лексичної компетентності, то вправи із застосування інформаційно-комунікаційних технологій значно відрізняються від нудних звичних завдань. Адже подання навчального матеріалу у вигляді рухомого зображення, звуку, анімації робить заняття захоплюючим. Під час вивчення лексики на певну тематику можна використовувати такі вебсайти:

1. Duolingo – одна з найпопулярніших програм для вивчення англійської мови, яка змінює процес навчання на веселу гру та змаганнями з друзями. Тут можна знайти завдання, орієнтовані на розвиток абсолютно всіх навичок: письма, говоріння, читання та слухання. Цей ресурс може бути використаний вчителем англійської мови на етапі засвоєння учнями нових знань [35].

2. Наступний вебсайт називається Lingaleo. Він дає змогу вивчити багато нових слів, покращити правопис, подивитися навчальні відео та знайти тексти пісень. Програма розробляє індивідуальний план тренувань залежно від можливостей та навичок дитини. У той же час учням потрібно нагодувати милого лева Leo, регулярно виконуючи завдання, що й мотивує молодших школярів. Найефективнішим буде використання цього вебсайту для виконання домашнього завдання [39].
3. Мабуть, найкориснішим сайтом для вивчення англійської є британський ресурс LearnEnglishKids, де безліч ігор, пісень, історій та завдань, якими можна замінити звичне домашнє завдання або ж використати їх для індивідуальної роботи в класі[34].
4. BBC транслює мультфільми та фільми для дітей. Крім того, на CBeebies учитель знайде захоплюючі ігри у вигляді головоломок, розмальовки, пісні, казки, які так подобаються молодшим школярам [33].
5. ABCYa представляє ігри та завдання, які не тільки допомагають вивчати англійську, але й інші предмети. Наприклад, діти можуть запам'ятовувати цифри, таким чином, освоюючи як математику, так і англійську мову. Усі ігри розділені на рівні та орієнтовані на учнів 1-4 класів. Такі завдання будуть доречними у перерві між основними видами діяльності [31].
6. WordWall **WordWall** – освітній інструмент, що має багато функцій для створення інтерактивних ігор, квестів, вікторин. Цей сервіс є ефективним засобом для зацікавленості учнів і урізноманітнення уроку англійської мови в початковій школі. Тут можна створювати як інтерактивні вправи, так і завантажувати їх у друкованій формі для роботи офлайн. Це спрощує роботу педагога та дає можливість проводити цікавий урок, навіть коли немає до Інтернету чи клас не оснащений комп'ютером. Навчальні ігри з цього ресурсу можна

застосовувати для актуалізації опорних знань, для узагальнення та систематизації вивченого матеріалу, підведення підсумків уроку та рефлексії, та зокрема контролю знань учнів. Найбільшим плюсом для вчителя є те, що на платформі можна знайти безліч вже готових вправ. Якщо вчитель не може створити гру самостійно чи йому бракує часу, то в нагоді стають розробки інших, які є у вільному доступі на сайті. Можна з впевненістю стверджувати, що використання даного сервісу під час уроків англійської мови в початкових класах забезпечить інтерактивну співпрацю вчителя з учнями [45].

7. Quizizz - це ще один чудовий онлайн інструмент для проведення оцінювання та перевірки рівня знань учнів. Його можна використовувати як під час уроку так і в якості домашнього завдання. Для створення власних завдань необхідно зареєструватися. Цей сервіс є повністю англomовним, що не спричинить проблем для вчителів іноземних мов, хоча у посібнику є детальний опис усіх етапів створення завдань та навіть представлено покрокові інструкції. Найціннішою особливістю сервісу є режими роботи: Play Live (тобто гра в реальному часі) та Homework (домашня робота). Перший режим вчителю зручно використовувати безпосередньо на уроці. Великою перевагою сервісу є те, що учні можуть виконувати завдання зі своїх телефонів, а мультимедійна дошка, чи проектор не потрібні, оскільки на екрані пристрою школяра відображаються запитання і варіанти відповіді одночасно. Ще однією особливістю є індивідуальний порядок завдань та варіантів відповідей для кожного учня. Це допоможе вчителю точно перевірити знання кожної дитини. Найголовніше, що кожен учень може працювати в зручному для себе темпі та не заважати однокласникам. Проте вчителю варто пам'ятати, що під час проходження тестування результати учасників відображаються на екрані. Можливим є одразу побачити кількість правильних і неправильних відповідей кожного школяра та навіть

додати коментар. Результати проходження тесту завжди зберігаються та можуть бути завантажені у вигляді електронної таблиці Excel, яку згодом можна надіслати учням та батькам. Отже, цей ресурс може бути використаний для контролю знань школярів.[42].

Карпа І. вважає, що використовуючи online ресурсу на уроках англійської мови допомагає вирішити чимало завдань, пов'язаних з доступом до нової автентичної інформації; вдосконалення навичок читання школярів через тексти, знайдені в Інтернет Мережі; за допомогою прослуховування відеоматеріалів можна досягти покращення навичок аудіювання; регулярне поповнення активного і пасивного лексичного запасу сучасної англійської мови. Також наголошує на тому, що «поєднання тексту, графіки, відео матеріалів звукових ефектів, анімації впливає на емоційні та понятійні сфери, що сприяє ефективному засвоєнню матеріалу»[7;22].

Учням, які вивчають англійську мову, доступна велика кількість різноманітних комп'ютерних навчальних програм, що мають чимало переваг. Вони сприяють створенню комунікативної ситуації, засвоєнню мовних явищ, самостійній роботі учнів і реалізації індивідуального підходу.

ВИСНОВОК ДО II РОЗДІЛУ

На сучасному етапі розвитку освіти вчитель не є єдиним джерелом отримання інформації для учнів. Його головна мета – навчити школярів самостійно орієнтуватися у великій кількості інформації, вибирати основне та вміти аналізувати.

Перед нами стояло ще одне завдання – з'ясувати, якими методами можна досягнути ефективного засвоєння лексичної компетенції. Безперечно, рушієм навчання у світі інноваційних технологій є ІКТ.

Ми проаналізували теоретичний матеріал щодо цього питання й можемо сказати, що є певні недоліки в порівнянні з традиційними методами навчання. Часте використання гаджетів негативно впливає на зір школярів, діти часто відволікаються на те, аби перевірити характеристики коп'ютера чи знайти ігри, що не пов'язані з освітнім процесом. Проте використання інформаційних

технологій активізує діяльність учня на уроці, сприяє глибинному засвоєнню й запам'ятовуванню навчального матеріалу, формує позитивну атмосферу в колективі та мотивує молодших школярів.

Варто зазначити, що інформаційно-комунікаційні технології значно полегшують навчальний процес, наповнюють його цікавим змістом, дають широкі можливості для практичного застосування вивченого матеріалу. Педагог повинен знайти баланс між традиційними формами навчання та інтерактивними.

Можемо зробити такий висновок, що інформаційно-комунікаційні технології як засіб формування лексичної компетентності в учнів початкової школи треба використовувати систематично, урізноманітнюючи та ускладнюючи завдання в міру вдосконалення знань. Майже на кожному етапі уроку можуть бути використанні інформаційно-комунікаційні технології. Практикуючи новий лексичний матеріал, діти можуть використовувати інтерактивні ігри на вебсайтах WordWall, ABCYa, для практикування саприйняття англійської мови на слух у нагоді стануть мультфільми на платформі Cbeebies. Перевірити рівень засвоєння учнями нових знань можна за допомогою Quizizz, а зробити процес виконання домашнього завдання більш цікавим - на Lingaleo чи Duolingo.

РОЗДІЛ III. ПРАКТИЧНІ ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 4 КЛАСУ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

3.0. Вступні зауваження

У розділі III описано практичне застосування інформаційних технологій на уроках англійської мови в 4 класі із метою збагачення лексичного запасу учнів. Представлено навчальні онлайн-ігри, вебсайти, освітні платформи та дано рекомендації щодо їх упровадження. Проведено аналіз впливу інформаційно-комунікаційних технологій на успішність засвоєння лексичного матеріалу молодшими школярами.

3.1. Методи проведення дослідження

Початковим етапом нашої роботи був аналіз науково-методичної літератури. Підбір сучасної літератури не обмежувався тільки книгами, ми також досліджували наукові статті, де представлено нові погляди на застосування інформаційно-комунікаційних технологій на уроках англійської мови в початковій школі. Відслідковували новинки в галузі педагогіки за допомогою інтернет-ресурсів.

Працюючи над першим та другим розділом магістерської роботи, ми порівнювали досвід педагогів та психологів. Цей науковий метод був застосований для того, щоб знайти спільне та відмінне у твердження науковців. Кожен з них по-різному трактує поняття «лексична компетентність», проте спільною є думка, що це необхідний компонент вдалої комунікації іноземною мовою. Психологи ж одноголосно стверджують, що єдиним можливим способом зацікавити дитину в збагаченні словникового запасу є вдалиий підбір завдань відповідно до вікових особливостей.

У третій частині застосовували емпіричні методи дослідження, адже цей розділ описує практичне застосування отриманих знань. Плануючи пробний урок, ми почали зі спостереження без втручання в процес уроку, аби отримати

об'єктивне бачення того, настільки учні зацікавлені у вивчення мови. Таким чином, нам вдалося отримати необхідні дані, на основі яких були сформовані питання для подальшого анкетування. Згодом провели тестування, аби визначити рівень лексичної компетентності учнів.

Отримавши результати вхідного та вихідного контролю, анкетування, описали їх в роботі, запропонували візуальне позначення у вигляді діаграм та таблиць. На основі цих даних було зроблено узагальнення щодо ефективності застосування інформаційно-комунікаційних технологій для покращення лексичної компетентності учнів 4 класу.

3.2. Методика впровадження інформаційно-комунікаційних технологій на уроках англійської мови

У мережі Інтернет можна знайти чимало інформації на будь-яку тему, саме це й робить процес навчання набагато простішим. Школярі проводять майже весь свій вільний час, граючи в комп'ютерні ігри чи дивлячись відеоролики. Ми висунули гіпотезу, що мотивувати дітей до вивчення лексичного матеріалу можна за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, адже це те, у чому вони зацікавлені найбільше.

Згідно з навчальною програмою для загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів для 1-4 класів, учні 4 класу розвивають такі сфери спілкування на уроках англійської мови за допомогою відповідних тем: особистісну (я, моя сім'я і друзі), публічну (дозвілля та природа), освітню (свята й традиції, школа).

Також, вивчаючи англійську мову, учні розвивають такі мовленнєві функції:

1) питати та надавати інформацію про особи, об'єкти, явища, події, факти
Where do you live? I live in... What is your address? My address is... When did you go there?;

2) описувати об'єкти, явища, місця, людей та події It is/ was interesting;

3) характеризувати та давати оцінку комусь чи чомусь He/She is taller than... He/She is the youngest in the family. You are lucky!;

- 4) розповідати про прочитане, побачене, почуте These are.../ Those are...;
- 5) запитувати про враження, думки та ставлення What...? When...? Where...? Why ...? How...?;
- 6) висловлювати власні думки та враження ...because I like it. Ok. I will help you;
- 7) виражати настрій I'm sad, happy, tired [10;16].

Учні 4 класу на уроках англійської мови прагнуть досягти лексичної компетенції: знати населені пункти, відділи магазину, види помешкань і транспорту, називати свійських та диких тваринок, знати лексику до тем «Дозвілля», «Спорт», «Подорожі», «Англомовні країни».

На початку уроку можна використати «Hello Song», за допомогою якої діти навчаться вітатися англійською мовою та зможуть описати свій настрій такими лексичними одиницями: «I'm good», «I'm great», «I'm wonderful», «I'm tired», «I'm hungry», «I'm not so good». Якщо четверто класники будуть слухати цю пісню кожного разу, то несвідомо запам'ятають слова.

На освітній платформі «Padlet» учитель може самостійно створити онлайн-дошку. На ній діти мають змогу записувати речення, прикріплювати картинки та малювати. Ця дошка буде зручною для перевірки завдань, бо вчитель має змогу побачити відповідь кожного учня та виправити помилки. Під час дистанційного навчання це найпростіший та найзручніший спосіб роботи з дітьми [41].

Працюючи з учнями 4 класу, варто застосовувати флеш-картки для кращого запам'ятовування лексичного матеріалу. На онлайн-сервісі «Quizlet» учитель здатен швидко створити завдання власноруч. Готові картки використовуються для заучування слів та повторення. Крім того, сервіс формує тест самостійно на основі створеного педагогом завдання. Отже, діти можуть ще й перевірити свої знання [43].

Освітня платформа «WordWall» дозволяє вчителю створювати ігри власноруч та ділитися своїми творіннями. Сайт пропонує 20 готових зразків, які можливо змінити, вставивши лексичні одиниці, що потрібно вивчити дітям.

Інтерактивні ігри включають вікторини, діаграми, анаграми, лабіринти, картки, ігрові поля та ребуси. Важливо зазначити, що на цьому сайті можна знайти вже готові завдання на будь-яку тему. Учні мають змогу отримувати бали та боротися за лідерство в таблиці [45].

Не менш цікавою для четвертокласників є онлайн-гра «Kahoot». Вона проста та зручна у використанні. Учитель створює гру самостійно та запрошує дітей, надіславши їм код доступу. Учні повинні не лише дати правильну відповідь, а й зробити це якнайшвидше. Троє школярів, які найшвидше та найуспішніше виконують завдання цієї гри, перемагають, посівши відповідно перше, друге та третє місце [38].

Отже, використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках англійської мови з метою підвищення лексичної компетентності учнів позитивно впливає на мотивацію учнів. Учитель ж може не тільки зацікавити школярів та зробити завдання інтерактивними, а й полегшити собі підготовку до уроку. Найбільш зручними та водночас ефективними є такі навчальні платформи: KAHOOT.it, WordWall, Padlet, Quizlet і Baamboozle.

3.3. Вплив використання інформаційно-комунікаційних технологій на результативність вивчення лексичного складу мови

Іноді важко залучити учнів до вивчення нового лексичного матеріалу, особливо молодших школярів. Вони завжди активні та не можуть концентрувати свою увагу на завданнях більше п'яти хвилин. Задля того аби підтвердити чи спростувати нашу гіпотезу ми вирішили провести пробне навчання у 4 класі та з'ясувати все на практиці.

Ми провели пробне навчання в 4 класі Клішковецького ОЗО. Керуючись вимогами щодо контролю знань учнів початкових класів та визначення рівня сформованості лексичної компетентності молодших школярів, нами були розроблені відповідні критерії. У таблиці можна побачити чотири рівні: високий, достатній, середній та початковий. До кожного з них було додано характеристику, де зазначено вимоги [26].

Таблиця 3.1.

Рівні сформованості іншомовної лексичної компетентності

Рівні сформованості іншомовної лексичної компетентності	Характеристика
Високий рівень	Знання іншомовної лексики є глибокими та міцними; школяр вміє застосовувати їх на практиці (в усному та письмовому виді завдань); четвертокласник правильно вимовляє та пише вивчені слова; учень здатний самостійно оцінювати ситуацію та приймати рішення, може впевнено відстоювати особисту думку.
Достатній рівень	Учень володіє більшістю нової лексики, вміє розпізнати вивчені слова в контексті та зрозуміти його зміст, а також самостійно застосовує знання, допускаючи невелику кількість помилок. Відповідь школяра переважно правильна, логічно обґрунтована, але четвертокласнику бракує власних суджень.
Середній рівень	Молодший школяр може відтворювати основний лексичний матеріал, здатний виконувати прості завдання за зразком, добре володіє

	елементарними вміннями навчальної діяльності, проте часто допускає помилки.
Початковий рівень	Відповідь учня не повна, школяр має тільки початкове уявлення про лексичний матеріал; вимова та написання нових слів даються важко.

З метою виявлення рівня лексичної компетентності з теми «Let's play» розробили тест (Додаток 1). Він складався з чотирьох завдань різного ступеня складності. За перше завдання, де потрібно було підібрати до картинки відповідне слово англійською мовою, учні могли отримати 2 бали. Друге ж полягало в тому, що четвертокласниками повинні були з'єднати дві частини фрази. У третьому завданні школярі давали відповідь на запитання, використовуючи вивчену лексику. За вправи такого рівня складності можна було отримати по три бали. Останнє завдання було найважчим, адже учні писали 4 речення про те, що вони роблять завжди, часто, інколи і ніколи. Тому воно оцінювалося в чотири бали. Варто зазначити, що четвертокласники не були оцінені від 1-12, а всі бали були переведені у рівні. За таким принципом: 1-3 б. - початковий рівень; 4-6 б. - середній рівень; 7-9 б. - достатній рівень; 10-12 б. - високий рівень.

Після проведення вступного тесту та аналізу його результатів ми з'ясували, що у класі, де навчається 18 учнів, засвоїли слова на високий рівень – 1 учень (5,6%), на достатній – 3 (16,7%), на середній – 10 (55,6%), на початковий – 4 (22,2%). На діаграмі чітко видно, що більшість дітей впоралися з завданнями на середній рівень.

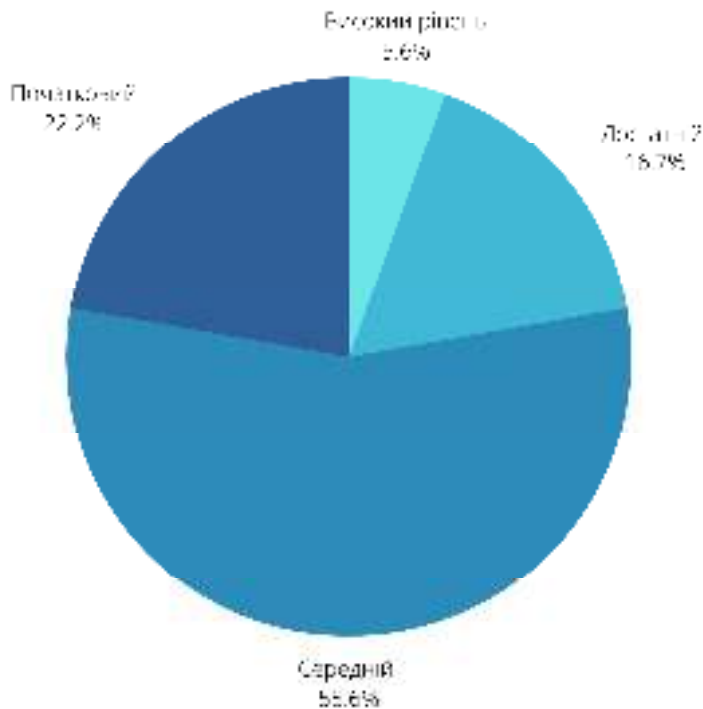

Рис. 3.2. Результати вхідного контролю

Ми помітили, що діти погано запам'ятали слова з теми «Let's play», які вивчали раніше. Припустили: причиною є те, що учні не зацікавлені у вивченні лексичних одиниць. Проте, потрібно було переконатися, що проблема полягає саме в цьому, тому поставили перед собою такі питання:

- Чому учні не пам'ятають лексику на тему «Let's play»?
- Чи подобаються молодшим школярам методи подання нового матеріалу?
- Як вони ставляться до інформаційно-комунікаційних технологій?

Ми вирішили провести опитування та з'ясувати причину незацікавленості учнів. Діти могли відкрито висловлювати свої думки та почуття, записувати їх в анкету, оскільки від них не вимагалось вказувати свої імена. Опитування проводилося українською мовою, оскільки ми хотіли переконатися, що учні правильно зрозуміють запитання (Додаток 2).

Проаналізувавши анкети четвертокласників, отримали такі результати: більшість учнів не цікавляться англійською мовою і їм важко вчитися. Майже всі школярі хочуть користуватися телефонами та комп'ютерами на уроках. Беручи це до уваги, ми зрозуміли, що методи навчання повинні бути

вдосконалені шляхом впровадження інформаційно-комунікаційних технологій. Опрацювавши методичну літературу з цього питання, дійшли висновку, що варто робити більший акцент не на кількості лексем, а на розумінні значення слів.

Отримавши всю необхідну інформацію та проаналізувавши анкети четвертокласників ми почали наступний етап нашого дослідження. Його мета полягала в розробці та підборі лексичного матеріалу, підготовці планів уроків та виборі відповідних інформаційно комунікаційних технологій. Для нас було важливим не перенасичити урок онлайн іграми, застосуванням комп'ютера чи телефонів, а саме знайти баланс, між традиційними та інноваційними методами. Це було зроблено з метою попередити негативний вплив ІКТ на молодших школярів, який ми описували в теоретичній частині нашої роботи. Крім цього ми підбирали завдання, які легко інтегрувати як в очну форму навчання, так і дистанційну. У школі, де проводилося дослідження, було обрано змішану форму навчання, що пов'язано із безпековою ситуацією в країні.

На наступних уроках англійської мови застосовували такі інформаційно-комунікаційні технології: YouTube, вебсайт «Liveworkshhets», «Wordwall», «Quizlet», навчальний сервіс «LearnEnglishKids», «Bamboozle», «Quizizz», онлайн дошки.

На початку кожного уроку ми вирішили використовувати одну й ту ж пісню «Hello song» з сервісу YouTube [37]. Ми опиралися на дослідженнями нами вікові особливості учнів четвертих класів, згідно з якими діти поведуть себе більш впевнено і розкуто, коли виконують те, що вже їм відомо. З кожним уроком молодші школярі все більш охоче співали пісню англійською мовою та повторювали рухи. Саме це вплинуло на створення позитивної атмосфери з перших хвилин. Крім того діти запам'ятали всі слова з пісні та навіть застосовували їх відповідаючи на питання «How are you?» на початку кожного уроку. Тільки завдяки цій пісні лексичний запас учнів наповнився такими фразами: «I am good, I am great, I am wonderful, I am tired, I am hungry, I am not so good». Навіть ті учні, яким важко запам'ятовувати нові слова змогли

опанувати ці фрази англійською мовою. Для демонстрації відеозображення було використано мультимедійну дошку, а звук транслювався завдяки колонкам. Задоволений вигляд дітей свідчив про те, що такий початок уроку їм дуже сподобався.

Для зручнішої роботи з підручником ми використовували PDF файл, адже половину проведених нами уроків ми були змушені працювати онлайн. Але й тут інформаційно-комунікаційні технології стали в нагоді. Позитивним у використанні онлайн підручника є те, що у вчителя є можливість виділяти кольором, підкреслювати чи вказувати стрілками на основне. Це допомагає дітям легше орієнтуватися та швидко знаходити необхідну інформацію на сторінці. Під час онлайн уроків саме використання PDF варіанту є найпершою необхідністю [44].

Нами вирішено презентувати нову лексику, використовуючи вебсайт «Quizlet». Флеш-картки сприяли кращому запам'ятовуванню слів, адже, крім англійського й українського еквівалентів, учні могли побачити кольорове зображення предметів, назву яких треба було вивчити. На цьому сайті четвертокласники також тренували свою вимову. Школярі були дуже уважні та сконцентровані, бо яскраві малюнки відразу привертати їх увагу. Позитивним було й те, що за посиланням діти могли переходити й дома та з допомогою батьків вивчати нову лексику. Крім того, варто зазначити, що цей ресурс дає змогу запам'ятовувати слова за допомогою гри, яка є провідною діяльністю учнів молодшої школи. Quizlet надзвичайно легкий в користуванні та доступний всім[43].

Не менш ефективним стало й застосування «Wordwall», де можна не тільки знайти, а й створити навчальні онлайн ігри. На уроках англійської мови у четвертому класі були використані такі види завдань [45]:

- відповідники (потрібно було перетягнути англійські слова до відповідних фото);

Рис. 3.3. Приклад гри «Відповідники» з платформи «Wordwall»

- вікторина (серія запитань, де четвертокласники повинні були вибрати один правильний варіант);

Рис. 3.4. Приклад гри «Вікторина» з платформи «Wordwall»

- випадкові карти (кожному учню випадала карта із зображенням якоїсь діяльності, а школяреві потрібно розповісти як часто він це робить);

Рис. 3.5. Приклад гри «Випадкові карти» з платформи «Wordwall»

- відсутнє слово (зазвичай після роботи з текстом діти виконували це завдання. З щойно прочитаної історії були вибрані речення, у яких пропущені слова, а учням треба їх вставити);
- анаграма (молодші школярі отримували слова з перемішаними буквами, які потрібно було відгадати та написати правильно);

Рис. 3.6. Приклад гри «Анаграма» з платформи «Wordwall»

- сортування за групами (тут діти розділяли лексичний матеріал на дві категорії. Наприклад, те, що можна грати на вулиці і те, що в будинку);
- діаграма з мітками (четвертокласники повинні були розставити мітки з словами на картинці, вказавши, хто з дітей займається тією чи іншою діяльністю);
- відповідні пари (це гра для розвитку пам'яті та уваги молодших школярів. Завданням було відкрити одночасно картки з словом та відповідною картинкою);

Рис. 3.7. Приклад гри «Відповідні пари» з платформи «Wordwall»

- ігрова вікторина (вікторина з кількома варіантами відповіді та обмеженим часом на вибір правильної. Зазвичай використовувалася в кінці уроку, коли діти вже достатньо засвоїли матеріал та готові швидко відповідати. У цій грі були бонусні раунди, де учні мали змогу заробити більше балів. Саме ця гра була найцікавішою для четвертокласників, адже вони працювали в команді і прагнули отримати якнайкращий результат).

Рис. 3.8. Приклад гри «Ігрова вікторина» з платформи «Wordwall»

Для повторення вивченої на уроці лексики діти часто отримували додому завдання пограти в одну з таких ігор з WordWall:

- повітряні кулі;
- погоня в лабіринті;
- полювання на кротів;
- літак.

Кожен учень підходив до інтерактивної дошки й виконував завдання. Усі четвертокласники брали участь в іграх й виявляли бажання продовжувати виконувати завдання. Діти були дуже активні, допомагали один одному й навіть виправляли помилки однокласників. Найбільше до вподоби молодшим школярам були саме завдання на час.

Важливим етапом вивчення лексики є вміння правильно написати слово. За допомогою «Canva» ми створили гру, мета якої – вдосконалити письмові навички учнів 4 класу [36]. Також для проведення цієї гри нам знадобився онлайн кубик [40]. Учні обирали одне з вивчених слів та виконували дію, на яку вказував кубик. Наприклад, написати лівою рукою чи створити речення. За

кожне правильне слово школярі отримували бали й змагалися між собою за перемогу. Саме таким способом діти несвідомо тренували орфографію англійського лексичного матеріалу.

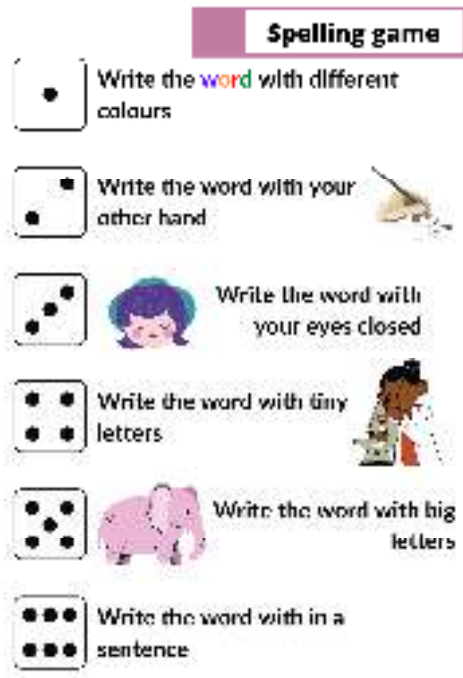

Рис. 3.9. Правила гри для тренування орфографії.

Не менш важливим є й правильна вимова звуків у словах, проте звичайне читання слів та текстів може бути нецікавим для молодших школярів. Тому на цьому ж ресурсі ми розробили ще одне завдання. Граючи відому всім гру tic-tac-toe діти повинні читати нові слова голосом монстра чи маленької мишки. Перевіривши на практиці ми підтвердили наше передбачення про те, що діти будуть із захопленням брати участь. Варто зазначити, що ІКТ були використані тільки для створення гри. Учитель може цю гру роздрукувати для того, аби діти грали в класі, таким чином ми зменшимо час перебування школярів перед екраном.

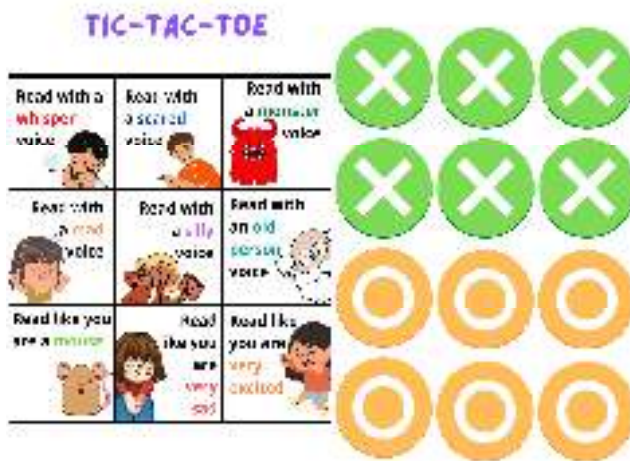

Рис. 3.10. Гра «Тіс-Тас-Тое» для тренування вимови.

Ще одним корисним ресурсом для розвитку лексичної компетентності молодших школярів став «Vaamboozle». Тут вчитель може знайти вже готові завдання чи створити самостійно. До кожного завдання можна додавати анімацію, що і є тим фактором, який може зацікавити дітей. Учні четвертого класу із задоволення брали участь, вони отримували бонусні бали, грали в команді та одночасно вивчали лексику. Цікавим є і те, що кожне питання приховане за цифрою чи зображенням іграшок. Отже, обираючи питання учні повторюють ще й цю лексику [32].

З опитування четвертокласників ми дізналися, що всі вони хотіли би використовувати свої телефони на уроці. Попередньо переконалися, що у всіх школярів є така можливість ми попросили їх відсканувати QR код чи просто перейти за посиланням. Для такого виду діяльності та самостійної роботи учнів ми використали «Quizizz». Тут вчитель може легко створити вікторину, презентацію чи навіть голосування. Залежно від складності завдання, змінюються обмеження в часі. На вибір однієї правильної відповіді із запропонованих четвертокласники мали 30 секунд, для написання пропущеного слова - 1 хвилину, для намалювання відповіді - 3 хвилини. Нашою метою було перевірити наскільки кожен учень засвоїв лексичний матеріал та чи зможе впоратися із завданнями самостійно. Ми створили завдання по темі «Let's play» та попередили учнів, що вони будуть працювати самостійно і при цьому

змагатися з однокласниками. Найбільше їм сподобалося завдання, де потрібно було намалювати правильну відповідь [43].

Після проведеної роботи ми вирішили перевірити, наскільки новий метод засвоєння лексичних знань був цікавим для четвертокласників. Із цією метою учні знову заповнили ту ж анкету, що й попереднього разу. Проаналізувавши результати, ми отримали чітке розуміння, що змінилося, а що ні. На цій таблиці можна побачити та порівняти результати першого та другого анкетування.

Таблиця 3.2.

Порівняльна таблиця результатів першого та другого анкетування

Результати першого анкетування				Результати другого анкетування		
	Погоджуюся	Не можу визначитися	Не погоджуюся	Погоджуюся	Не можу визначитися	Не погоджуюся
1	75%	20%	5%	15%	35%	50%
2	10%	30%	60%	10%	20%	70%
3	80%	0%	20%	50%	10%	40%
4	10%	40%	50%	5%	15%	80%
5	40%	50%	10%	40%	15%	45%
6	70%	15%	15%	10%	5%	85%
7	95%	0%	5%	95%	5%	0%
8	85%	10%	5%	90%	10%	0%

Можемо зробити висновок, що четвертокласники зацікавилися вивченням англійської мови й мали бажання використовувати інформаційно-комунікаційні технології на уроках. Дехто з дітей зазначив, що їм до вподоби навчальні онлайн-ігри. Не дивно, що школярам сподобалися уроки англійської мови з використанням ІКТ, адже вони були динамічні та цікаві. Згідно з опитування наша гіпотеза про те, що школярі будуть більше зацікавлені у вивченні лексичної теми, підтвердилася.

Незважаючи на позитивні результати анкетування нам потрібно було переконатися наскільки ефективними були уроки англійської мови у 4 класі та

чи змогли учні покращити свої знання з теми «Let's play». Саме для цього був проведений вихідний контроль знань. Ми розробили завдання, які були схожі за структурою до вступного тесту, аби максимально точно провести порівняння результатів (Додаток 3).

Результати отримали такі: на високий рівень написали роботу – 4 учнів (22,2%), на достатній – 8 (44,4%), на середній – 5 (27,8%), на початковий – 1(5,6%).

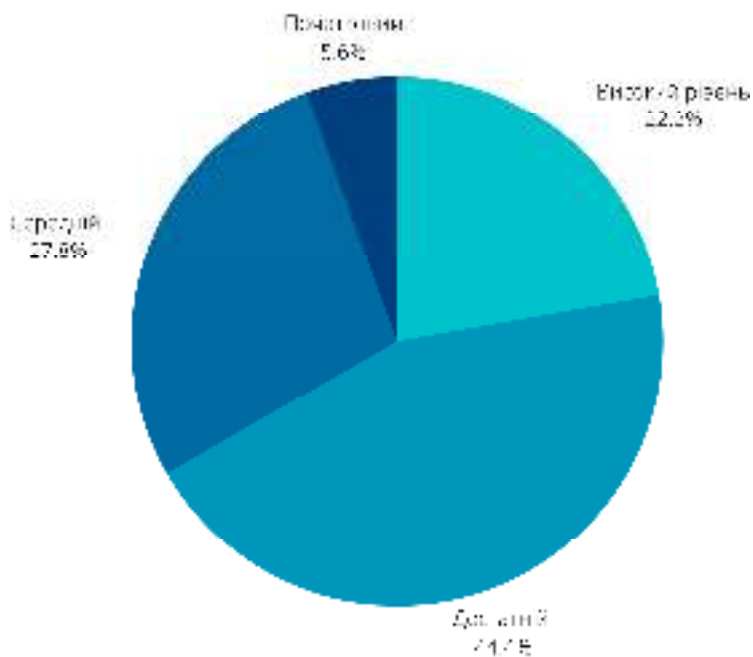

Рис. 3.11. Результати вихідного контролю

Для кращого порівняння ми розробили стовпчикову діаграму, де різними кольорами показано результати першого (світло зелений) та другого (темно зелений) контролю.

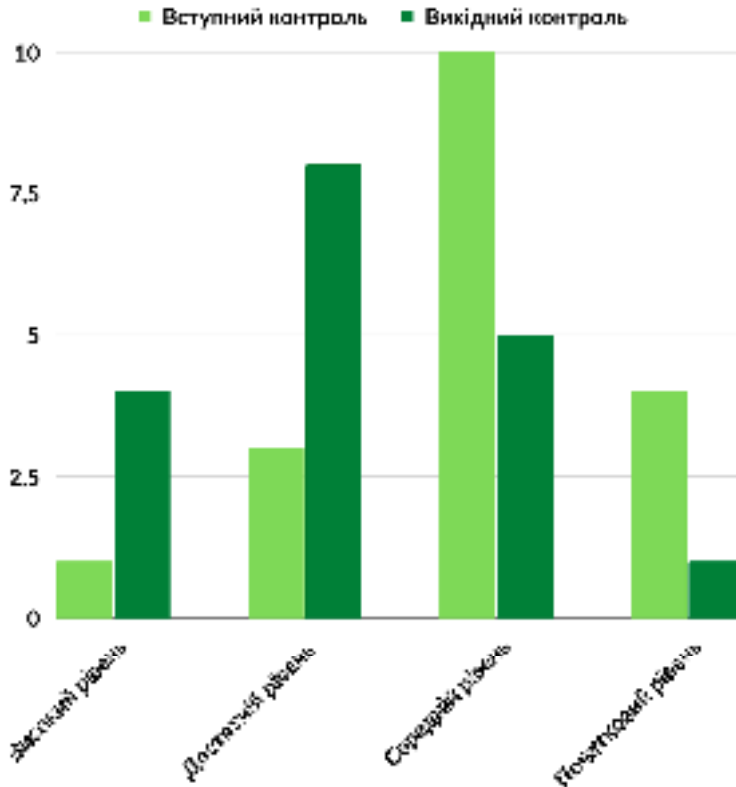

Рис. 3.12. Порівняння результатів вхідного та вихідного контролів

Отже, проаналізувавши та порівнявши результати двох контролів: вступного та вихідного, ми з'ясували, що використання на уроках англійської мови в 4 класі інформаційно-комунікаційних технологій дійсно сприяло підвищенню рівня лексичної компетентності школярів: високий рівень – на 16,6%; достатній рівень – на 27,7% . Зменшилася кількість дітей , які написали роботу на середній рівень (на 27,8%) та на початковий (на 16,5%). Учні легко засвоювали нові слова й вміло їх застосовували на практиці.

ВИСНОВОК ДО III РОЗДІЛУ

Сьогодні інформаційно-комунікаційні технології активно впроваджують у процес викладання англійської мови в початковій школі. Особливу увагу надають інтернет-ресурсам: каналам у YouTube, освітнім платформам, навчальним вебсайтам та мобільним додаткам.

Учителі англійської мови мають змогу створити власні завдання, ігри, тести та поділитися ними не тільки з учнями, а й зі своїми колегами. Саме використовуючи власноруч розроблені інтерактивні вправи, педагог здатен

досягти поставленої мети уроку та вдосконалити навички школярів, орієнтуючись на їхні потреби. Для тих, хто ще не має достатнього рівня цифрової грамотності, доступно чимало готових продуктів. Створити захоплюючий та наповнений інтерактивними завданнями урок за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій можна, опираючись на вже створені іншими вчителями ігри чи вікторини. Проте втілити всі свої задуми вдасться, тільки освоївши всі тонкощі тієї чи іншої освітньої платформи.

Інформаційно-комунікаційні технології також дають можливість учням самостійно знаходити інформацію, практикувати свої вміння та підбирати вид діяльності, який подобається найбільше. Часто школярам бракує мотивації для вивчення мови, саме тому вчитель повинен зацікавити учнів, підібрати ресурс, на якому б учням хотілося працювати самостійно. Сучасні навчальні комп'ютерні програми мають багато переваг над традиційними формами отримання знань. Вони передбачають створення комунікативних ситуацій, дозволяють працювати в парі та в групі й здатні створити індивідуальний підхід для кожного школяра.

Провівши пробне навчання в 4 класі Клішковецького ОЗО, ми отримали чимало даних, які підтверджують ефективність упровадження ІКТ. На початку та наприкінці пробного навчання провели анкетування серед школярів, щоб з'ясувати їх рівень зацікавленості у вивченні англійської мови. Результати записали в таблиці для кращого порівняння.

Нами було розроблено завдання для вхідного та вихідного контролю відповідно до рівня знань, який повинні мати четвертокласники. Створили діаграми з результатами, представленими у відсотковому співвідношенні. Порівнявши результати вхідного та вихідного контролів, ми виявили, що збільшилася кількість учнів, які виконали завдання на достатній та високий рівень після низки уроків із використанням ІКТ.

Ми розробили інтерактивні ігри, вікторини, змагання, підібрали аудіо та відеоматеріали. Для цього використовували такі ресурси: «Padlet», «Quizlet»,

«WordWall», «Baamboozle», «Quizizz», «YouTube». Беручи до уваги отримані дані, можемо стверджувати, що пробне навчання було ефективним.

Нами з'ясовано й те, що інтерактивні форми навчання є продуктивними для розвитку лексичної компетентності учнів початкової школи. Діти цього віку залюбки грають у навчальні ігри, а використання інформаційно-комунікаційних технологій тільки підвищує їх інтерес до вивчення англійської мови. Вивчення нової лексики перетворюється на захоплююче дійство. Проте, важливо пам'ятати про негативний вплив надмірного використання інформаційно-комунікаційних технологій на здоров'я дітей, тому краще поєднувати їх із традиційними формами роботи. Головна мета вчителя – привити учням любов до навчання, навчити самостійно шукати інформацію та орієнтуватися в ній.

ВИСНОВКИ

Упродовж останніх двох десятиліть упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у мовну освіту є актуальною темою для багатьох педагогів та науковців. Результати їх досліджень підтверджують позитивний вплив ІКТ на успішність учнів. Учителі змінили свій погляд на роль професійного розвитку в сучасному суспільстві.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій як навчального засобу дає змогу швидко отримувати, аналізувати та організовувати інформацію. Вони стали новою моделлю у викладанні та вивченні англійської мови. Застосування ІКТ у мовному контексті відіграє важливу роль, адже їхні зростаючі можливості здатні змінити навчальне середовище.

Удосконалення комунікативної та лексичної компетентності учнів є необхідним для різних академічних та професійних галузей. Нами було створено схематичне позначення поняття «компетентність», адже його часто ототожнюють зі словами «навичка», «вміння». Проаналізувавши праці науковців та їх визначення, що таке лексична компетентність, ми з'ясували, що це один з основних компонентів володіння іноземною мовою.

Очевидно, що труднощі, які виникають у школярів під час розмови чи спілкування англійською мовою, пов'язані з обмеженим словниковим запасом чи не достатнім вмінням використовувати його. Оскільки концепція Нової української школи полягає в наданні дітям достатнього рівня знань, який знадобиться в майбутньому, велику увагу зосереджено на реалізацію програм, які здатні допомогти учням. Серед них провідне місце посідають інформаційно-комунікаційні технології.

В умовах дистанційної освіти ІКТ мають важливе значення для викладання англійської мови. Це єдиний спосіб отримати знання та вдосконалити навички. Учителі повинні не тільки провести урок онлайн, а ще й зацікавити дітей. Особливо важко працювати в умовах дистанційного навчання з учнями початкової школи, адже за короткий період часу потрібно практикувати аудіювання, письмо, читання та говоріння. Саме за допомогою

інформаційно-комунікаційних технологій педагог може зробити урок цікавішим та продуктивнішим.

Досліджуючи роль ІКТ в освітньому процесі, ми з'ясували, що найбільш ефективними навчальними платформами є «Padlet», «Quizlet», «WordWall», «Baamboozle», «Quizizz», де можна знайти готові інтерактивні завдання чи створити їх власноруч. Відповідно до лексичної теми вчитель має можливість підібрати гру чи організувати онлайн-змагання. Оскільки для молодших школярів провідним видом діяльності є гра, то такі завдання будуть найбільш доречними. Ці вебсайти використовують не тільки для практичного застосування отриманих знань, а й для пояснення теми чи презентування нових слів. Урок із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій мотивує дітей до вивчення англійської мови.

Нами було виокремлено переваги та недоліки використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках англійської мови. Позитивним є те, що застосування ІКТ мотивує учнів до вивчення нової лексики, допомагає краще запам'ятати новий матеріал. Готуючи такий урок, учитель витрачає багато часу для створення чи пошуку завдань, які були б цікавими та відповідали рівню учнів. Ми зробили висновок, що краще поєднувати ІКТ з традиційними формами роботи, аби уникнути негативного впливу гаджетів на здоров'я учнів та перенасичення уроку онлайн іграми.

Опрацювавши теоретичний матеріал, провели пробне навчання в 4 класі Клішковецької ОЗО для того, щоб перевірити ефективність засвоєння учнями нової лексики за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. Ми розробили вхідний, вихідний контроль та анкетування з метою отримати дані, які б підтвердили чи спростували нашу гіпотезу.

Нами були створені інтерактивні завдання на освітніх платформах та вебсайтах «Padlet», «Quizlet», «WordWall», «Baamboozle», «Quizizz» та застосовані на уроках англійської мови в 4 класі. Також ми використовували вже готові продукти: пісні та відео з YouTube, які були пібрані відповідно до

віку та рівня молодших школярів. За допомогою «Canva» створили дві гри, які можна використувати для повторення лексики.

Отримані результати вихідного контролю та повторного анкетування свідчать про те, що нам вдалося зацікавити учнів, а ще й збільшилася кількість школярів, які засвоїли нову лексику на достатній та високий рівень. Можемо зробити висновок, що застосування інформаційно-комунікаційних технологій на уроках англійської мови в 4 класі покращило рівень лексичної компетентності учнів. Отже, можемо вважати проведене нами пробне навчання успішним та ефективним, що й підтвердило нашу гіпотезу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балл Г.О. Проблеми гуманізації освіти та деякі напрямки її розв'язання / Г.О. Балл // Психологічні засади гуманізації загальної середньої освіти: [зб. статей; за ред. С.О. Мусатова]. – Рівне: ГПХВ "Світанкова зоря", 1995. С. 10-16.
2. Бісовецька Л. А. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках у початковій школі / Л. А. Бісовецька // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. - 2017. - Вип. 15. - С. 70-74.
3. Гарбич-Мошора О.Р. Загальні засади використання інформаційних технологій в навчальному процесі. Розвиток наукових досліджень, 2010: Матеріали 6 міжнародної науково-практичної конференції, м. Полтава, 22 – 24 листопада 2010 р.: – Полтава: Вид-во ІнтерГрафіка, 2010. – Т.9. – С. 12 – 14
4. Гарбич-Мошора О. Переваги та недоліки використання інформаційних технологій в навчальному процесі / О. Гарбич-Мошора // Молодь і ринок. - 2013. - № 12. - С. 67-70
5. Головань М. С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду / М. С. Головань // Вища освіта України. – 2008. – № 3. – С. 23-30.
6. Гудирева О.М. Використання сучасних інформаційних технологій в освітній програмі “Intel ® Навчання для майбутнього” / О.М. Гудирева // Комп'ютер в школі та сім'ї, 2006. – № 5. С. 27
7. Карпа І. Використання online-ресурсів при вивченні англійської мови студентами ВНЗ / І. Карпа // Молодь і ринок. - 2013. - № 2. - С. 62-65.
8. Орлова Н. Вікові особливості вивчення іноземної мови / Н. Орлова, Т. Кучай // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер. : Педагогічні науки, 2011. - Вип. 99. С. 147-158.
9. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи: Підручник для студентів педагогічних факультетів/ О.Я. Савченко. – К.: Генеза, 2002. – 368 с.
10. Савченко О. Я. Іноземні мови: Навчальна програма для загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів для 1-4 класів, 2019. 50 с.
11. Савченко О. Я. Ключові компетентності – інноваційний результат шкільної освіти / О.Я. Савченко // К.: Рідна школа, 2011. – № 8–9. С. 48.
12. Савченко О. Я. Початкова освіта в контексті ідей Нової української школи/ О. Савченко// Рідна школа, 2018. -№1-2. С.3-7.
13. Сарієнко В. Особливості використання інформаційних технологій у початковій школі / В. Сарієнко // Молодь і ринок. - 2015. - № 7. - С. 36-40.
14. Сіранчук Н. Формування лексичної компетентності молодшого школяра засобом словотворчих вправ / Н. Сіранчук // Початкова школа -№2. -2016. — С. 4-8

15. Сіранчук Н. М. Формування лексичної компетентності молодших школярів у руслі концепції розвивального навчання / Н. М. Сіранчук // Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Сер. : Педагогічні науки. - 2015. - Вип. 28. - С. 150-156.

16. Сороко Н. В. Дидактичні функції інформаційних і комунікаційних технологій у професійній діяльності вчителя-словесника / Н. В. Сороко // Інформаційні технології і засоби навчання. – Вип. 1 (5). – 2008.

17. Троцько А. В. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання іноземних мов: досвід України та Греції / А. В. Троцько, Ю. М. Короткова // Інформаційні технології і засоби навчання, 2018. - Т. 68, - № 6. С. 166-180.].

18. Фоміних Н. Ю. Сутність поняття „інформаційно-комунікаційні технології” та їх значущість на сучасному етапі інформатизації освіти [Текст] / Н. Ю. Фоміних // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / наук. ред. Сущенко Т. І. та ін. – Запоріжжя, 2009. – Вип. 5 (58). С. 397

19. Шакотько В.В. Досвід підготовки вчителів початкових класів у галузі інформаційних технологій/ В.В. Шакотько // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2001. – №2. – С. 19 – 22.

20. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [наук. ред. укр. вид. С. Ю. Николаєва]. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с

Інтернет-ресурси

21. Горбунова Н.В. Лексична компетенція дітей дошкільного віку в сучасних дослідженнях [Електронний ресурс] / Н.В. Горбунова // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі. – 2010. – Вип.8. – С. 85–91. – Режим доступу до журн. : www.nbuv.gov.ua/.../Soc.../PD810_14.pdf

22. Гуменюк І.Б. Вивчення англійської мови в умовах Нової української школи. URL: https://imso.zippo.net.ua/wpcontent/uploads/2018/08/20180813_statja_7.pdf

23. Пойда І.В. Ефективне використання ІКТ у початкових класах / І.В. Пойда // Методичний портал. –[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://metodportal.com/node/32521>.

24. Смоліна С.В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції/ С. В. Смоліна // Іноземні мови, 2010. - №4. С.16-23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/im_2010_4_4

25. Використання ІКТ в навчально-виховному процесі. URL: <https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-ikt-v-navcalno-vihovnomu-procesi-55148.html>

26. Додаток до наказу МОН України від 19.08.2016№1009 <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/pochatkova/vymogy-do-kontorlyu-ta-otsinyuvannya.pdf>

27. Інструктивно-методичні рекомендації щодо вивчення в закладах загальної середньої освіти навчальних предметів та організації освітнього процесу. URL:

https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/1_9-415.docx

28. Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>

29. Heard G. and McDonough. A place for wonder: Reading and writing nonfiction in the primary grades. Portland, ME: Stenhouse Publishers, 2009. 189 с.

30. Mikre Fisseha. The Role of Information communication 28 July 2011. URL: <https://www.ajol.info/index.php/ejesc/article/view/73521/62437>

31. ABCya [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://www.abcya.com/>

32. Baamboozle [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://www.baamboozle.com/game/1237080>

33. BBC CBeebies [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://global.cbeebies.com/>

34. British Council LearnEnglishKids [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://learnenglishkids.britishcouncil.org/ru>

35. Canva [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: https://www.canva.com/design/DAFP3D3pqUY/gusCA-zF-j4uSwg_c0hGRA/edit?utm_content=DAFP3D3pqUY&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton

36. Classtime [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://www.classtime.com/questions>

37. Duolingo [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://uk.duolingo.com/>

38. Games for ESL [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://games4esl.com/activities-and-resources-for-teaching-english-online/>

39. Games to learn English [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://www.gamestolearnenglish.com/>

40. Hello Song [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://www.youtube.com/watch?v=tVlcKp3bWH8>

41. Kahoot.it [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://kahoot.it/>

42. Lingualeo [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://lingualeo.com/ru>

43. LiveWorksheets [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://www.liveworksheets.com/search.asp?content>

44. Online Dice [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://www.online-stopwatch.com/chance-games/roll-a-dice/>

45. Padlet [Электронный ресурс]. – Режим доступа:URL: <https://uk.padlet.com/>
46. Quizizz [Электронный ресурс]. – Режим доступа:URL: <https://quizizz.com/admin>
47. Quizlet [Электронный ресурс]. – Режим доступа:URL: <https://quizlet.com/uk>
48. Smart Juniou 4. Student Book [Электронный ресурс]. – Режим доступа:URL: https://publishing.linguist.ua/wp-content/uploads/2022/02/smart-junior_4_ukr_sb_gos_165-062.pdf
49. Thinglink [Электронный ресурс]. – Режим доступа:URL: <https://www.thinglink.com/user/1628733673966665729>
50. WordWall [Электронный ресурс]. – Режим доступа:URL: <https://wordwall.net>

ДОДАТКИ

Додаток 1

Вхідний контроль по темі «Let's play»

Name: _____

Total: ___/12

1. Look and write the correct activity under the pictures.

Подивіться і запишіть правильний вид діяльності під картинкою. _____/2

swim	ride a bike	play football	do karate
------	-------------	---------------	-----------

2. Match two parts of phrases.

З'єднайте першу і другу частину фрази. _____/3

- 1) play
- 2) go
- 3) ride
- 4) ice-

- a) shopping
- b) a bike
- c) skate
- d) computer games

3. Answer questions.

Дай відповіді на запитання. _____/3

1)

What is he doing?
_____

2)

What is she doing?
_____

3)

What are they doing?

4. Write about you. _____/4

Напиши про себе.

- 1) I always _____.
- 2) I often _____.

- 3) I sometimes _____.
- 4) I never _____.

Додаток 2

Анкетування для визначення рівня зацікавленості учнів 4 класу у
вивченні англійської мови

	Погод жуюся	Не можу визначитися	Не погоджуюся
Англійська мова дуже складна.			
Я думаю, що не зможу вивчити англійські слова.			
Вивчення англійських слів займає багато часу.			
Я не вчу англійську мову, бо впевнений, що деякі слова мені не потрібні.			
Я соромлюся використовувати англійську мову, адже боюся помилитися.			
Я вважаю, що уроки англійської не цікаві та нудні.			
Мені б хотілося користуватися телефоном на уроці англійської мови.			
Я надаю перевагу комп'ютерним іграм, а не вивченню англійських слів.			
Що б Ви хотіли змінити на			

уроці англійської мови? Напишіть свої пропозиції.

Результати першого опитування

	Погоджуюся	Не можу визначитися	Не погоджуюся
1	75%	20%	5%
2	10%	30%	60%
3	80%	0%	20%
4	10%	40%	50%
5	40%	50%	10%
6	70%	15%	15%
7	95%	0%	5%
8	85%	10%	5%

Вихідний контроль по темі «Let's play»

Name: _____

Total: ___/12

3. Look and write the correct activity under the pictures.

Подивіться і запишіть правильний вид діяльності під картинкою. _____/2

exercise	go shopping	ice-skate	play chess
----------	-------------	-----------	------------

4. Match two parts of phrases.

З'єднайте першу і другу частину фрази. _____/3

5) play

6) do

7) paint

8) catch

a) karate

b) pictures

c) a fish

d) football

3. Answer questions.

Дай відповіді на запитання. _____/3

1)

What is he doing?

2)

What is she doing?

3)

What are they doing?

4. Write about you.

Напиши про себе. _____/4

3) Mum always _____.

3) Dad sometimes _____.

4) Friend often _____.

4) Pet never _____.

Додаток 4

Topic	Let's play
Form	4
Brief description of context, location and time (size of classroom, facilities/ resources available, time of day, lesson length, etc) –	The classroom is big and bright. There are an interactive whiteboard and a laptop.
Brief description of learners (how many, age, level, special needs/behavioral issues, etc)	14 pupils 9 – 10 years old Students are so active, they want to move.
How does the lesson fit with syllabus/timetable?	The lesson conforms to the timetable.
Main Aim	To develop and practice vocabulary: sport, sports activity.
Supplementary Aims	To practice students' listening skills.
Personal aims	To make the class student-centered, improve time management.
Learning outcomes	To find learnt words in video and audio recordings and understand it.
Materials and references	An authentic book, an interactive whiteboard, audio records.
Anticipated problems	Difficulties connected with listening to the dialogue.
Proposed solutions	To turn on the audio records several times.

Procedure

1. Greeting.

Time: 2 minute

Teacher: Good morning, children!

Pupils: Good morning, teacher!

Teacher: I am glad to see you! Sit down, please.

2. Warm-up

Time: 4 minutes

Teacher: Look at the interactive whiteboard and unscramble the phrase TAHW OD UYO OD OT PEKE TFI?

Pupils: WHAT DO YOU DO TO KEEP FIT?

3. Announcing the topic of the lesson

Time: 3 minutes

Teacher: Can you guess the topic of the lesson?

Pupils: Keeping fit. Being healthy. Sport.

Teacher: Well done!

4. Presentation of new vocabulary

Teacher: Open your Students' book and read new words. Put them down to your dictionaries

5. Online game

Time: 6 minutes

Teacher: Look at the interactive whiteboard. Here you can see an online game. Your task is to match pictures and activities

<https://wordwall.net/uk/resource/21914757/smart-junior-4-unit-1>

0:03 ✓ 0

	A ice skating rink	B play chess
	C go shopping	D exercise
	E play football	F skateboard

◀ 1 3 15 ▶ 🔊 🔍

Pupils: May I start?

Teacher: Of course, you may!

5. Work in pairs.

Time: 6 minutes

Teacher: You have to work with your partner and do Ex. 5, p. 20. Then we will check it

6. Physical activity

Time: 4 minutes

Teacher: Stand up! We will watch the video and repeat after characters. Is the task clear?

[Action Songs for kids | The Singing Walrus](#)

Pupils: Yes, it is.

7. Listening focus

Time: 7 minutes

Teacher: Listen to the audio and circle the correct word under the picture.

[Kids vocabulary - Hobbies and Interests- What do you like doing? - Learn English for kids](#)

The teacher turns on the audio one more time.

Teacher: Look at the keys and check your answers. Share your opinion if you like this activity.

8. Team work

Time: 7 minutes

Teacher: I will divide you into 3 groups. Your task is to ask each member of your team to tell us about their favorite kind of sport.

Pupils: What is your favorite sport? My favorite kind of sport is volleyball.

Teacher: I give you cards with the words. Now you have to describe one kind of sport to your teammates.

9. Ending the lesson

Time: 6 minutes

Teacher: Thank you for your hard work. You can differentiate types of sport and. Here is your homework (WB p.18). See you next time! Goodbye!

Pupils sing the Goodbye Song for Kids

[Bye Bye Goodbye | Goodbye Song for Kids | Super Simple Songs](#)

Додаток 5

Topic	Let's play
Form	4
Brief description of context, location and time (size of classroom, facilities/ resources available, time of day, lesson length, etc) –	The classroom is big and bright. There are an interactive whiteboard and a laptop.
Brief description of learners (how many, age, level, special needs/behavioural issues, etc)	12 pupils 9 – 10 years old Students are so active, they want to move.
How does the lesson fit with syllabus/timetable?	The lesson conforms to the timetable.
Main Aim	To practice the usage of the modal verb can.
Supplementary Aims	To revise vocabulary.
Personal aims	To provide students with positive feedback.
Learning outcomes	To ask a question using the modal verb can.
Materials and references	An authentic book, printed materials, an interactive whiteboard
Anticipated problems	Difficulties connected with the grammar topic.
Proposed solutions	To provide examples.

Procedure

1. Greeting.

Time: 2 minutes

Teacher: Good morning, children!

Pupils: Good morning, teacher!

Teacher: I am glad to see you! Sit down, please.

2. Warm-up

Time: 5 minutes

Teacher: Look at the interactive whiteboard. Let's read the poem together!

3. Announcing the topic of the lesson

Time: 4 minutes

Teacher: Can you guess the topic of the lesson?

Pupils: Sport. Fun. Activities. Modal verb can.

Teacher: Well done!

4. Reading focus

Time: 7 minutes

Teacher: Read the dialogue quickly and say if Vicky liked the party. Why?

Pupils read dialogue and answer questions. Then they read it aloud one more time.

5. Grammar

Time: 8 minutes

Teacher: When we want to speak about what we are able to do, we use the verb can.

For example: I can swim. My friend can play football.

You have to put down 2 sentences using can. Take your phones and go to an online blackboard. Here you can write your answers.

<https://uk.padlet.com/dashboard>

Pupils: I can read. My mother can swim. My father can play volleyball.

6. Physical activity

Time: 6 minutes

Teacher: Stand up and repeat after characters from the cartoon!

Take one step forward

One step back

Skip to right

But keep on track

Look at what's above you

Look at what`s below

Move beside your neighbor

As close as you **can** go.

Nod to the child

Standing next to you

Hop into the centre

There`s nothing you **can`**t do!

[Sesame Street - One Step Forward One Step Back Chant](#)

7. Game «What can you do?»

Time: 7 minutes

The teacher gives instructions.

Teacher: Your task is to spin the wheel and answer the question.

Pupils: Can you read? Can you speak English? Can you speak Ukrainian?

Pupils: No, we can't / Yes, we can

8. Ending the lesson

Time: 5 minutes

Teacher: Thank you for your hard work. Now you can ask a question using the modal verb can. Here is your homework (WB p.19). See you next time! Goodbye!

Pupils sing the Goodbye Song for Kids

[Bye Bye Goodbye | Goodbye Song for Kids | Super Simple Songs](#)

Додаток 6

Topic	Let's play
Form	4
Brief description of context, location and time (size of classroom, facilities/ resources available, time of day, lesson length, etc) –	The classroom is big and bright. There are an interactive whiteboard and a laptop.
Brief description of learners (how many, age, level, special needs/behavioural issues, etc)	12 pupils 9 – 10 years old Students are so active, they want to move.
How does the lesson fit with syllabus/timetable?	The lesson conforms to the timetable.
Main Aim	To practice the usage of the verb to be in Present Continuous.
Supplementary Aims	To practice using vocabulary on the topic «Let's play».
Personal aims	To provide students with positive feedback.
Learning outcomes	To say about their favorite activities using the verb to be .
Materials and references	An authentic book, printed materials, an interactive whiteboard
Anticipated problems	Difficulties connected with the grammar topic.
Proposed solutions	To provide examples.

Procedure

1. Greeting.

Time: 2 minutes

Teacher: Good morning, children!

Pupils: Good morning, teacher!

Teacher: I am glad to see you! Sit down, please.

2. Warm-up

Time: 5 minutes

Teacher: Look at the interactive whiteboard. Sing a song!

[Hello Song for Kids](#) | [Greeting Song for Kids](#) | [The Singing Walrus](#)

3. Announcing the topic of the lesson

Time: 4 minutes

Teacher: Today you will learn how to use Present Continuous talking about activities.

4. Revision

Time: 7 minutes

Teacher: Here is a game, focused on the words you learnt. Use your phones to do it.

[https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English_as_a_Second_Language_\(ESL\)/Hobbies/Hobbies_%E2%80%98%98%C2%B7_interests_hj1228792kv](https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English_as_a_Second_Language_(ESL)/Hobbies/Hobbies_%E2%80%98%98%C2%B7_interests_hj1228792kv)

5. Grammar

Time: 8 minutes

Teacher explains the grammar topic Present Continuous using a blackboard.

6. Physical activity

Time: 6 minutes

Teacher: Stand up and repeat after characters from the cartoon!

[Around a Circle](#) | [Action Songs for Kids](#) | [Kindergarten, Preschool & ESL](#) | [Fun Kids English](#)

7. Game

Time: 7 minutes

The teacher gives instructions.

Teacher: Your task is to divide words into 3 groups depending on what we should use am/is/are.

8. Speaking

Time: 5 minutes

Teacher: Talk to your partner and say what children are doing in the pictures at page 21 in your Students' book.

9. Ending the lesson

Time: 5 minutes

Teacher: Thank you for your hard work. Now you can ask a question using the modal verb can. Here is your homework (WB p.20). See you next time! Goodbye!

Pupils sing the Goodbye Song for Kids

[Bye Bye Goodbye](#) | [Goodbye Song for Kids](#) | [Super Simple Songs](#)

Додаток 7

Topic	Let's play
Form	4
Brief description of context, location and time (size of classroom, facilities/ resources available, time of day, lesson length, etc) –	The classroom is big and bright. There are an interactive whiteboard and a laptop.
Brief description of learners (how many, age, level, special needs/behavioral issues, etc)	14 pupils 9 – 10 years old Students are so active, they want to move.
How does the lesson fit with syllabus/timetable?	The lesson conforms to the timetable.
Main Aim	To develop and practice vocabulary.
Supplementary Aims	To practice students' listening skills.
Personal aims	To make the class student-centered, improve time management.
Learning outcomes	To know how to write an email talking about free time activities.
Materials and references	An authentic book, an interactive whiteboard, audio records.
Anticipated problems	Difficulties connected with listening to the dialogue.
Proposed solutions	To turn on the audio records several times.

Procedure

1. Greeting.

Time: 2 minute

Teacher: Good morning, children!

Pupils: Good morning, teacher!

Teacher: I am glad to see you! Sit down, please.

2. Warm-up

Time: 4 minutes

Teacher: Look at the interactive whiteboard and unscramble the word M L I E A

Pupils: Email?

3. Announcing the topic of the lesson

Time: 3 minutes

Teacher: Can you guess the topic of the lesson?

Pupils: We will write an email

Teacher: Well done!

4. Revision

Teacher: Take your phones and do this task.

https://quizizz.com/admin/quiz/63563be9e39729001e116351?source=quiz_share

5. Reading

Time: 6 minutes

Teacher: Let's read an email from your Textbooks.

Pupils: May I start?

Teacher: Of course, you may!

6. Work in pairs.

Time: 6 minutes

Teacher: You have to work with your partner and underline as many words denoting activities as you can. Whoever finds all of them faster than others, that person will be a winner.

7. Physical activity

Time: 4 minutes

Teacher: Stand up! We will watch the video and repeat after characters. Is the task clear?

[Action Songs for kids | The Singing Walrus](#)

Pupils: Yes, it is.

8. Listening focus

Time: 7 minutes

Teacher: Watch this video and try to remember all the rules on how to write an email.

[Sending Email: a K-2 Digital Citizenship Lesson](#)

The teacher turns on the audio one more time.

8. Teamwork

Time: 7 minutes

Teacher: I will divide you into 3 groups. Your task is to put parts of the email in correct order <https://wordwall.net/uk/resource/8734842/email> .

Pupils: Okay

9. Ending the lesson

Time: 6 minutes

Teacher: Thank you for your hard work. You can differentiate types of sport and. Your homework is to write an email. See you next time! Goodbye!

Pupils sing the Goodbye Song for Kids

[Bye Bye Goodbye](#) | [Goodbye Song for Kids](#) | [Super Simple Songs](#)